YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

12 päivänä heinäkuuta 2001 *

Yhdistetyissä asioissa T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 ja T-225/99,

Comafrica SpA, kotipaikka Genova (Italia), ja

Dole Fresh Fruit Europe Ltd & Co., kotipaikka Hampuri (Saksa), edustajinaan solicitor B. O'Connor ja asianajaja B. García Porras, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajina,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään X. Lewis, K. Fitch, H. van Vliet, T. van Rijn, C. Van der Hauwaert, E. de March ja J. Flett, avustajanaan solicitor J. Handoll, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jota tukevat

Ranskan tasavalta, asiamiehinään C. Vasak, C. de Salins, K. Rispal-Bellanger ja F. Pascal, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana asioissa T-198/95, T-171/96 ja T-230/97,

ja

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään R. Silva de Lapuerta, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana asioissa T-230/97 ja T-225/99,

joissa kantajat vaativat

— asiassa T-198/95 toisaalta kumoamaan yhtenäisestä vähennyskertoimesta kullekin A- ja B-luokan toimijalle vuoden 1995 tariffikiintiöstä myönnettävän banaanimäärän määrittämiseksi annetun asetuksen (EY) N:o 2947/94 muuttamisesta 26 päivänä heinäkuuta 1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1869/95 (EYVL L 179, s. 38) ja toisaalta vahingonkorvausta niistä vahingoista, jotka kantajille on aiheutunut asetuksen N:o 1869/95 johdosta

— asiassa T-171/96 toisaalta kumoamaan vähennyskertoimien vahvistamisesta kullekin A- ja B-luokan toimijalle vuoden 1996 tariffikiintiöstä myönnettävän banaanimäärän määrittämiseksi 30 päivänä heinäkuuta 1996 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1561/96 (EYVL L 193, s. 15) ja toisaalta vahingonkorvausta niistä vahingoista, jotka kantajille on aiheutunut tämän asetuksen johdosta

— asiassa T-230/97 toisaalta kumoamaan vähennyskertoimien vahvistamisesta kullekin A- ja B-luokan toimijalle vuoden 1997 tariffikiintiöstä myönnettävän banaanimäärän määrittämiseksi 25 päivänä kesäkuuta 1997 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1155/97 (EYVL L 168, s. 67) ja toisaalta vahingonkorvausta niistä vahingoista, jotka kantajille on aiheutunut tämän asetuksen johdosta

— asiassa T-174/98 toisaalta kumoamaan vähennyskertoimien vahvistamisesta kullekin A- ja B-luokan toimijalle vuoden 1998 tariffikiintiöstä myönnettävän banaanimäärän määrittämiseksi 31 päivänä heinäkuuta 1998 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1721/98 (EYVL L 215, s. 62) ja toisaalta vahingonkorvausta niistä vahingoista, jotka kantajille on aiheutunut tämän asetuksen johdosta

— asiassa T-225/99 toisaalta kumoamaan tariffikiintiöiden ja perinteisten AKT-banaanien osalta kunkin toimijan alustavaan viitemäärään sovellettavan yhtenäisen mukautuskertoimen vahvistamisesta vuodeksi 1999 annetun asetuksen (EY) N:o 2632/98 muuttamisesta 20 päivänä heinäkuuta 1999 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1586/1999 (EYVL L 188, s. 19) ja toisaalta vahingonkorvausta niistä vahingoista, jotka kantajille on aiheutunut asetuksen N:o 1586/99 johdosta,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Lindh sekä tuomarit R. García-Valdecasas ja J. D. Cooke,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 5.10.2000 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Oikeussäännöt

Asetus N:o 404/93

1 Banaanialan yhteisestä markkinajärjestelystä 13 päivänä helmikuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 404/93 (EYVL L 47, s. 1) IV osaston säännöksillä on 1.7.1993 alkaen korvattu eri kansalliset järjestelmät kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan yhteisellä järjestelmällä. Banaanit jaotellaan asetuksessa "yhteisön banaaneihin", jotka on korjattu yhteisön alueelta, "kolmansien maiden banaaneihin", jotka ovat muista kolmansista valtioista kuin

Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioista (AKT-valtioista) peräisin, "perinteisiin AKT-banaaneihin" ja "muihin kuin perinteisiin AKT-banaaneihin". Perinteisillä AKT-banaaneilla tarkoitetaan AKT-valtioiden viemiä banaanimääriä, jotka eivät ole asetuksen N:o 404/93 liitteessä vahvistettuja banaanimääriä suurempia, ja muilla kuin perinteisillä AKT-banaaneilla tarkoitetaan AKT-valtioiden viemiä banaanimääriä, jotka ovat suurempia kuin nämä liitteessä vahvistetut banaanimäärät.

2 Asetuksen N:o 404/93 17 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään, että banaanien tuontiin yhteisöön vaaditaan aina tuontitodistus, jonka jäsenvaltiot myöntävät hakemuksesta jokaiselle asianomaiselle hakijalle riippumatta siitä, mihin tämä on sijoittautunut yhteisössä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 18 ja 19 artiklan täytäntöönpanemiseksi annettujen erityissäännösten soveltamista.

3 Asetuksen N:o 404/93 18 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se oli alun perin, säädettiin kolmansista maista peräisin olevien banaanien ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin vuosittaiseksi tariffikiintiöksi 2 miljoonaa tonnia (nettopaino). Kolmansista maista peräisin olevien banaanien tuonnista perittiin tämän tariffikiintiön rajoissa maksu, joka on 100 ecua tonnilta, ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin on tapahduttava tullitta. Saman asetuksen 18 artiklan 2 kohdan, sellaisena kuin se ali alun perin, mukaan tämän kiintiön ulkopuolisesta muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnista oli perittävä 750 ecua tonnilta ja kolmansien maiden banaanien tuonnista oli perittävä 850 ecua tonnilta.

4 Asetuksen N:o 404/93 18 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa säädettiin, että vuotuista kiintiötä oli mahdollista korottaa saman asetuksen 16 artiklassa tarkoitetun arvion perusteella asetuksen 27 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen, niin sanotun hallintokomiteamenettelyn avulla. Tämä korotus piti tarvittaessa tehdä ennen kyseistä markkinointivuotta edeltävää 30 päivää marraskuuta.

5 Asetuksen N:o 404/93 19 artiklan 1 kohdassa säädettiin tariffikiintiön jakautumisesta ja vahvistettiin siitä 66,5 prosenttia sellaisten toimijoiden luokalle, jotka olivat pitäneet kaupan kolmansien valtioiden banaaneja ja/tai muita kuin perinteisiä AKT-banaaneja (A-luokka), 30 prosenttia sellaisten toimijoiden luokalle, jotka olivat pitäneet kaupan yhteisön banaaneja ja/tai perinteisiä AKT-banaaneja (B-luokka), ja 3,5 prosenttia sellaisten yhteisöön sijoittautuneiden toimijoiden luokalle, jotka ovat alkaneet pitää kaupan vuodesta 1992 alkaen muita kuin yhteisön banaaneja ja/tai muita kuin perinteisiä AKT-banaaneja (C-luokka).

6 Asetuksen N:o 404/93 19 artiklan 2 kohdassa säädettiin seuraavaa:

"Kukin toimija saa kullekin [— —] toimijoiden luokalle [A ja B] erillisten laskutoimitusten mukaisesti tuontitodistukset keskimääräisen banaanien määrän perusteella, jonka toimija on myynyt kolmen viimeisen vuoden aikana, joista on saatavissa tietoja.

— — "

Asetus N:o 1442/93

7 Komissio antoi 10.6.1993 asetuksen N:o 1442/93 banaanien tuontia yhteisöön koskevan järjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 142, s. 6; jäljempänä vuoden 1993 järjestelmä). Tämä järjestelmä oli voimassa 31.12.1998 asti ja sitä sovelletaan asiaa T-225/99 lukuun ottamatta kaikkiin käsittelyn kohteena oleviin asioihin.

8 Asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdassa määriteltiin asetuksen N:o 404/93 18 ja 19 artiklan soveltamiseksi A- ja B-luokan "toimijoiksi" kaikki sellaiset talouden edustajat tai yksiköt, jotka olivat omaan lukuunsa toteuttaneet yhtä tai useampia seuraavista toiminnoista:

"a) kolmansista maista ja/tai AKT-valtioista peräisin olevien vihreiden banaanien ostamista tuottajilta tai mahdollisesti niiden tuottamista, jota seuraa niiden toimittaminen yhteisöön ja myyminen yhteisössä;

b) vihreiden banaanien hankintaa ja niiden omistajana niiden vapaaseen liikkeeseen luovuttamista sekä niiden myyntiin saattamista niiden saattamiseksi myöhemmin yhteisön markkinoille, [jolloin] tuotteen pilaantumista tai menettämistä koskevat riskit on rinnastettava omistajan tuotteesta ottamaan riskiin;

c) vihreiden banaanien kypsyttämistä niiden omistajana sekä niiden yhteisön markkinoille saattamista."

9 Asetuksen N:o 1442/93 4 artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on laadittava erilliset luettelot A- ja B-luokan toimijoista ja kunkin toimijan osalta määristä, joita tämä on pitänyt kaupan vuosittain sitä vuotta, jolle tariffikiintiö on avattu, edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen vuoden aikana eritellen kyseiset määrät kunkin 3 artiklan 1 kohdassa kuvatun taloudellisen toiminnon mukaan. Toimijoiden rekiste-

röinti ja niiden kunkin kaupan pitämien määrien vahvistaminen on toteutettava niiden omasta aloitteesta ja kirjallisesta hakemuksesta, joka jätetään ainoastaan yhdessä niiden valitsemassa jäsenvaltiossa."

10 Asetuksen N:o 1442/93 4 artiklan 2 kohdan mukaan kyseisten toimijoiden oli ilmoitettava toimivaltaisille viranomaisille vuosittain kunkin 1 kohdassa tarkoitetun vuoden aikana kaupan pitämiensä banaanimäärien yhteismäärät eritellen ne banaanien alkuperän mukaan sekä saman asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa kuvatun taloudellisen toiminnon mukaan.

11 Asetuksen N:o 1442/93 4 artiklan 5 kohdassa säädettiin, että toimivaltaisten viranomaisten oli toimitettava komissiolle luettelot 1 kohdassa tarkoitetuista toimijoista ja niiden kunkin kaupan pitämistä määristä. Lisäksi siinä säädettiin seuraavaa:

"Tarvittaessa komissio toimittaa kyseiset luettelot muille jäsenvaltioille toimijoiden ilmoituksiin liittyvien väärinkäytösten paljastamiseksi ja estämiseksi."

12 Asetuksen N:o 1442/93 5 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten oli vahvistettava vuosittain kunkin rekisteröimänsä A- ja B-luokan toimijan sitä vuotta, jolle kiintiö on avattu, edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen vuoden aikana kaupan pitämien, 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimijan harjoittamien toimintojen luonteen mukaan eriteltyjen määrien keskiarvo. Tätä keskiarvoa kutsuttiin "viitemääräksi".

13 Asetuksen N:o 1442/93 5 artiklan 2 kohdassa säädettiin, että kaupan pidetyt määrät oli kerrottava seuraavilla painotuskertoimilla 3 artiklan 1 kohdassa kuvattujen toimintojen mukaan:

— toiminto a: 57 prosenttia

— toiminto b: 15 prosenttia

— toiminto c: 28 prosenttia.

14 Painotuskertoimien mukaisesti tiettyä banaanimäärää ei voitu viitemääriä laskettaessa ottaa huomioon tämän määrän ylittävältä kokonaismäärältä siitä riippumatta, oliko sama toimija vai kaksi tai kolme toimijaa käsitellyt sitä edellä tarkoitettuja toimia vastaavissa kolmessa vaiheessa. Mainitun asetuksen johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen mukaan kerrointen avulla pyrittiin yhtäältä huomioimaan taloudellisen toiminnon ja siitä aiheutuvien kaupallisten riskien merkittävyys ja toisaalta oikaisemaan samojen tuotemäärien kauppaketjun eri vaiheissa useaan kertaan laskemisesta aiheutuneita kielteisiä vaikutuksia.

15 Asetuksen N:o 1442/93 5 artiklan 3 kohdassa säädettiin seuraavaa:

"Toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava komissiolle vuosittain viimeistään 15 päivänä heinäkuuta ja vuoden 1994 osalta 15 päivänä lokakuuta 1993 rekisteröimiensä toimijoiden 2 kohdan mukaisesti painotettujen viitemäärien yhteismäärä sekä kunkin toiminnon osalta kaupan pidettyjen banaanien yhteismäärä."

16 Asetuksen N:o 1442/93 6 artiklassa säädettiin seuraavaa:

"Tarvittaessa komissio vahvistaa vuotuisen tariffikiintiön sekä 5 artiklassa tarkoitettujen toimijoiden viitemäärien yhteismäärän perusteella kullekin toimijaluokalle yhtenäisen vähennyskertoimen, jota sovelletaan kunkin toimijan viitemäärään tälle myönnettävän määrän vahvistamiseksi. Jäsenvaltioiden on vahvistettava kyseinen määrä jokaisen A- ja B-luokan rekisteröidyn toimijan osalta ja toimitettava tieto siitä kyseiselle toimijalle — — ".

17 Asetuksen N:o 1442/93 7 artiklassa mainitaan minkälaisia asiakirjoja jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä voi kukin niiden rekisteröimistä A- ja B-luokan toimijoista esittää kaupan pitämiensä määrien vahvistukseksi. Saman asetuksen 8 artiklassa säädettiin, että toimivaltaiset viranomaiset suorittavat kaikki asianmukaiset tarkastukset toimijoiden esittämien hakemusten ja näitä tukevien asiakirjojen paikkansapitävyyden todentamiseksi.

Asetus N:o 1637/98

18 Neuvoston asetuksen N:o 404/93 muuttamisesta 20.7.1998 annetussa neuvoston asetuksessa N:o 1637/98 (EYVL L 210, s. 28) säädettiin merkittävistä muutoksista banaanialan yhteiseen markkinajärjestelyyn; nämä muutokset tulivat voimaan 1.1.1999. Asetuksella korvattiin erityisesti asetuksen N:o 404/93 IV osaston 16—20 artikla uusilla säännöksillä.

19 Asetuksen N:o 404/93 16 artiklassa (sellaisena kuin se oli asetuksella N:o 1637/98 muutettuna) säädettiin seuraavaa:

» — —

[Asetuksen N:o 404/93 IV osaston säännöksissä]

1) 'perinteisellä tuonnilla AKT-valtioista' tarkoitetaan liitteessä esitetyistä valtioista peräisin olevien yhteisöön tuotavien banaanien vuosittaista enintään 857 700 tonnin (nettopaino) tuontia; näin tuotavia banaaneja kutsutaan 'perinteisiksi AKT-banaaneiksi';

2) 'muulla kuin perinteisellä tuonnilla AKT-valtioista' tarkoitetaan muista kuin 1 alakohdassa määritellyistä AKT-valtioista peräisin olevien banaanien yhteisöön tuontia; näin tuotavia banaaneja kutsutaan 'muiksi kuin perinteisiksi AKT-banaaneiksi';

3) 'tuonnilla muista kolmansista valtioista kuin AKT-valtioista' tarkoitetaan muista kolmansista valtioista kuin AKT-valtioista peräisin olevien banaanien yhteisöön tuontia; näin tuotavia banaaneja kutsutan 'kolmansien valtioiden banaaneiksi'.»

20 Asetuksen N:o 404/93 18 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se oli asetuksella N:o 1637/98 muutettuna, säädettiin, että kolmansien valtioiden banaanien ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnille avataan 2,2 miljoonan tonnin

(nettopaino) vuosittainen tariffikiintiö. Siinä myös säädetään, että tämän tariffikiintiön rajoissa kolmansien valtioiden banaanien tuonnista on perittävä tulli, joka on 75 ecua tonnilta, ja että muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnista ei peritä tullia.

21 Saman asetuksen 18 artiklan 2 kohdassa, sellaisena kuin se on asetuksella N:o 1637/98 muutettuna, säädettiin, että kolmansien valtioiden banaanien ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnille avataan 353 000 tonnin (nettopaino) lisätariffikiintiö. Tämän tariffikiintiön rajoissa kolmansien valtioiden banaanien tuonnista oli perittävä tulli, joka oli myös 75 ecua tonnilta, eikä muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnista peritty tullia.

Asetus N:o 2362/98

22 Komissio antoi 28.10.1998 asetuksen N:o 2362/98 neuvoston asetuksen N:o 404/93 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä banaanien tuontia yhteisöön koskevan järjestelmän osalta (EYVL L 293, s. 32). Asetus N:o 1442/93 kumottiin asetuksen N:o 2362/98 31 artiklalla 1.1.1999 alkaen. Tariffikiintiöihin liittyvien tuontitodistusten hallinnointia koskevat uudet säännökset sisältyvät asetuksen N:o 2362/98 (jäljempänä vuoden 1999 järjestelmä) I, II ja IV osastoihin ja niitä sovelletaan ainoastaan asiaan T-225/99.

23 On syytä tuoda esiin seuraavat erot vuoden 1993 ja vuoden 1999 järjestelmien välillä:

a) vuoden 1999 järjestelmässä ei enää tehdä eroa toimijoiden toteuttamien toimintojen perusteella

b) vuoden 1999 järjestelmässä otetaan huomioon tuodut banaanimäärät

c) vuoden 1999 järjestelmää sovellettaessa tuontitodistusten hallinnoinnissa ei viitata banaanien alkuperään (AKT-valtiot tai kolmannet valtiot)

d) vuoden 1999 järjestelmässä korotettiin tariffikiintiöitä ja uusille toimijoille varattua osuutta.

24 Asetuksen N:o 2362/98 2 artiklassa säädetään nimenomaisesti, että asetuksen N:o 404/93, sellaisena kuin se on asetuksella N:o 1637/98 muutettuna, 18 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tariffikiintiöt ja 16 artiklassa tarkoitetut perinteiset banaanit jaetaan seuraavasti:

— 92 prosenttia 3 artiklassa määritellyille perinteisille toimijoille

— 8 prosenttia 7 artiklassa määritellyille uusille toimijoille.

25 Asetuksen N:o 2362/98 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tässä asetuksessa tarkoitetaan 'perinteisellä toimijalla' taloudellista toimijaa, joka on ollut sijoittautuneena yhteisöön ajanjaksona, jonka perusteella sen viitemäärä vahvistetaan, sekä 5 artiklan mukaisenrekisteröintinsä aikana ja joka on

omaan lukuunsa viitekauden aikana tosiasiallisesti tuonut vähimmäismäärän kolmansista maista ja/tai AKT-maista peräisin olevia banaaneja niiden myymiseksi myöhemmin yhteisön markkinoilla.

— — "

26 Asetuksen N:o 2362/98 4 artiklan 1 kohdassa ilmaistaan, että kukin jäsenvaltiossa rekisteröity perinteinen toimija saa kutakin vuotta varten kaikkien liitteessä I mainittujen alkuperien osalta yhden viitemäärän, joka vahvistetaan toimijan viitekauden aikana tosiasiallisesti tuomien banaanimäärien perusteella. Asetuksen N:o 2362/98 4 artiklan 2 kohdan mukaan vuoden 1999 tuonnissa oli käytettävä viitekautena vuosia 1994, 1995 ja 1996.

27 Asetuksen N:o 2362/98 6 artiklan 1 kohdan mukaan "toimivaltaiset viranomaiset vahvistavat 3, 4 ja 5 artiklan säännösten mukaisesti viimeistään kunkin vuoden 30 päivänä syyskuuta tarpeellisten tarkastus- ja valvontatoimien päätyttyä kullekin perinteiselle toimijalle alustavan kiinteän viitemäärän viitekauden aikana tuotujen liitteessä I mainittua alkuperää olevien banaanien keskimääräisen määrän perusteella." Viitemäärä vahvistetaan kolmen vuoden keskiarvon mukaan, vaikka toimija ei olisi tuonut banaaneja jonakin viitekauteen kuuluvana ajanjaksona. Asetuksen N:o 2362/98 6 artiklan 2 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava komissiolle vuosittain rekisteröimiensä perinteisten toimijoiden luettelo ja näiden toimijoiden alustavat kokonaisviitemäärät.

28 Asetuksen N:o 2362/98 6 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaan tarvittaessa komissio toimittaa kyseiset luettelot muille jäsenvaltioille toimijoiden ilmoituksiin liittyvien väärinkäytösten paljastamiseksi ja estämiseksi. Asetuksen

N:o 2362/98 13 artiklassa säädetään seuraamuksista, joita voidaan määrätä toimijalle, joka on käyttänyt vilpillisiä keinoja tai vääriä todisteita perusteettoman viitemäärän saamiseksi.

29 Asetuksen N:o 2362/98 V osastoon on kerätty siirtymäsäädöksiä vuodeksi 1999. Asetuksen 28 artiklan 1 kohdan mukaan toimijoiden oli jätettävä vuotta 1999 koskeva rekisteröintihakemuksensa viimeistään 13.11.1998. Hakemusten mukana, ja nimenomaisesti perinteisten toimijoiden hakemusten mukana, oli oltava maininta viitekauden 1994—1996 kunkin vuoden aikana tosiasiallisesti tuotujen banaanien kokonaismäärästä, kaikkien näissä tuontitapahtumissa käytettyjen todistusten ja todistusotteiden numerot sekä viitteet tullien maksamisen osoittavista todistusasiakirjoista (asetuksen N:o 2362/98 28 artiklan 1 kohdan a alakohta).

30 Asetuksen N:o 2362/98 28 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden oli toimitettava komissiolle viimeistään 30.11.1998 muun muassa luettelot rekisteröintihakemuksen perinteisenä toimijana jättäneistä toimijoista sekä alustavien viitemäärien kokonaismäärät. Lisäksi oli ilmoitettava kunkin perinteisen toimijan osalta muun tiedon lisäksi vuosina 1994—1996 tuotujen banaanien määrä, sen alustava viitemäärä sekä käytettyjen todistusten tai todistusotteiden numerot.

31 Asetuksen N:o 2362/98 6 artiklan 3 kohdan ja 28 artiklan 3 kohdan mukaan komissio voi tarvittaessa vahvistaa yhtenäisen mukautuskertoimen, jota sovelletaan kunkin toimijan alustavaan viitemäärään. Kerroin määritellään tariffikiintiöiden ja perinteisten AKT-banaanien kokonaismäärien perusteella saman asetuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaiset ilmoitukset huomioon ottaen. Asetuksen N:o 2362/98 28 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on määriteltävä kunkin toimijan viitemäärä ja ilmoitettava se toimijalle viimeistään 10.12.1998.

Vähennys-/mukautuskertoimet

Vuoden 1993 järjestelmä

32 Komissio antoi 19.11.1993 asetuksen N:o 3190/93 yhtenäisestä vähennyskertoimesta kullekin A- ja B-luokan toimijalle vuoden 1994 tariffikiintiöstä myönnettävän banaanimäärän määrittämiseksi (EYVL L 285, s. 28). Tätä asetusta vastaan nostettiin kumoamiskanne ja vahingonkorvauskanne ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antoi siitä 11.12.1996 tuomion asiassa T-70/94 Comafrica ja Dole Fresh Fruit Europe vastaan komissio (Kok. 1996, s. II-1741; jäljempänä asia Comafrica) (ks. jäljempänä 38—41 kohta).

33 Komissio antoi 26.7.1995 asetuksen N:o 1869/95 yhtenäisestä vähennyskertoimesta kullekin A- ja B-luokan toimijalle vuoden 1995 tariffikiintiöstä myönnettävän banaanimäärän määrittämiseksi annetun asetuksen (EY) N:o 2947/94 muuttamisesta (EYVL L 179, s. 38). Asetusta N:o 1869/95 vastaan on nostettu kumoamiskanne ja vahingonkorvauskanne asiassa T-198/95.

34 Tämän asetuksen 1 artiklan mukaan asetuksen N:o 2947/94 1 artikla on korvattu seuraavasti:

"[Asetuksen N:o 404/93, sellaisena kuin se on muutettuna] 18 artiklassa säädetystä 2 200 000 tonnin suuruisesta tariffikiintiöstä kullekin A- ja B-luokan toi-

mijalle 1 päivän tammikuuta ja 31 päivän joulukuuta 1995 väliseksi ajanjaksoksi myönnettävä määrä saadaan soveltamalla [asetuksen N:o 1442/93] 5 artiklan mukaisesti määritettyyn toimijan viitemäärään yhtenäistä vähennyskerrointa seuraavasti:

— kunkin A-luokan toimijan osalta: 0,553842,

— kunkin B-luokan toimijan osalta: 0,472618.

Kyseistä kerrointa sovelletaan määriin, joita yhteisöön, sellaisena kuin se oli 31 päivänä joulukuuta 1994, sijoittautuneet A- ja B-luokan toimijat ovat pitäneet kaupan yhteisössä viiteajanjakson 1991—1993 aikana."

35 Komissio hyväksyi vähennyskertoimet kolmeksi seuraavaksi vuodeksi samankaltaisilla sanamuodoilla. Kyseessä ovat vähennyskertoimien vahvistamisesta kullekin A- ja B-luokan toimijalle vuoden 1996 tariffikiintiöstä myönnettävän banaanimäärän määrittämiseksi 30 päivänä heinäkuuta 1996 annettu komission asetus (EY) N:o 1561/96 (EYVL L 193, s. 15), vähennyskertoimien vahvistamisesta kullekin A- ja B-luokan toimijalle vuoden 1997 tariffikiintiöstä myönnettävän banaanimäärän määrittämiseksi 25 päivänä kesäkuuta 1997 annettu komission asetus (EY) N:o 1155/97 (EYVL L 168, s. 67) ja vähennyskertoimien vahvistamisesta kullekin A- ja B-luokan toimijalle vuoden 1998 tariffikiintiöstä myönnettävän banaanimäärän määrittämiseksi 31 päivänä heinäkuuta 1998 annettu komission asetus (EY) N:o 1721/98 (EYVL L 215, s. 62). Kutakin asetusta N:o 1561/96, 1155/97 ja 1721/98 vastaan on nostettu kumoamiskanne ja

vahingonkorvauskanne vastaavasti asioissa T-171/96, T-230/97 ja T-174/98. Vuosien 1995—1998 tilanne voidaan esittää tiivistettynä seuraavasti:

Asia	Vuosi	Asetus	Vähennyskerroin
T-198/95	1995	n° 1869/95	0,553842
T-171/96	1996	n° 1561/96	0,623432
T-230/97	1997	n° 1155/97	0,732550
T-174/98	1998	n° 1721/98	0,860438

Asiat T-198/95, T-171/96, T-230/97 ja T-174/98 koskevat ainoastaan A-luokan toimijoihin sovellettavia vähennyskertoimia.

Vuoden 1999 järjestelmä

36 Komissio antoi 20.7.1999 asetuksen N:o 1586/1999 tariffikiintiöiden ja perinteisten AKT-banaanien osalta kunkin toimijan alustavaan viitemäärään sovellettavan yhtenäisen mukautuskertoimen vahvistamisesta vuodeksi 1999 annetun asetuksen N:o 2632/98 muuttamisesta (EYVL L 188, s. 19), jota vastaan on nostettu kumoamiskanne ja vahingonkorvauskanne asiassa T-225/99.

37 Asetuksen N:o 1586/1999 1 artiklassa vahvistetaan vuoden 1999 yhtenäiseksi mukautuskertoimeksi 0,947938.

Asioiden perustana olevat tosiseikat

Asia T-70/94

38 Comafrica SpA ja Dole Fresh Fruit Europe Ltd & Co. ovat tuoneet banaaneita kolmansista valtioista, ensimmäinen Italiaan ja toinen Saksaan, joissa toimivaltaiset kansalliset viranomaiset rekisteröivät ne A-luokan toimijoina vuosina 1993—1998 ja perinteisinä toimijoina vuonna 1999.

39 Kantajat ovat yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 11.2.1994 jättämällään hakemuksella (merkitty rekisteriin numerolla T-70/94) nostaneet komissiota vastaan kanteen, jossa vaaditaan erityisesti asetuksen N:o 3190/93 1 artiklan kumoamista (katso edellä 32 kohta).

40 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin otti asiassa Comafrica kanteen tutkittavaksi, mutta hylkäsi sen perusteettomana. Se totesi tutkittavaksi ottamisesta, että asetusta N:o 3190/93 on pidettävä joukkona yksittäistapauksia koskevia päätöksiä, jotka on osoitettu vuodelle 1994 viitemääriä banaanien tuontiin hakeneille ja ne saaneille yksittäisille A- ja B-luokan toimijoille ja joiden avulla kullekin toimijalle voitiin määritellä tarkat määrät, jotka niillä tuona vuonna oli oikeus tuoda.

41 Ranskan tasavalta on yhteisöjen tuomioistuimeen 20.2.1997 jättämällään valituksella (merkitty rekisteriin numerolla C-73/97 P) hakenut muutosta tähän tuomioon.

Asia C-73/97 P

42 Yhteisöjen tuomioistuin kumosi asiassa C-73/97 P, Ranska vastaan Comafrica ym., 21.1.1999 antamallaan tuomiolla (Kok. 1999, s. I-185) asiassa Comafrica annetun tuomion ja jätti tutkimatta kantajien asetusta N:o 3190/93 vastaan nostaman kumoamiskanteen.

43 Yhteisöjen tuomioistuin ilmoitti muun muassa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli asiassa Comafrica annetun tuomion 41 kohdassa katsonut, että toimijoille oli annettu viitemäärät ennen vuodelle 1994 vähennyskertoimet vahvistavan asetuksen N:o 3190/93 antamista. Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli seuraavaksi arvioinut, että vähennyskertoimen julkaisemisen välittömänä ja suorana vaikutuksena on se, että kukin toimija voi määrittää sen lopullisen määrän, joka sillä on vuonna 1994 oikeus tuoda, soveltamalla vähennyskerrointa sille jo myönnettyyn viitemäärään (em. asia Ranska v. Comafrica ym., tuomion 16 ja 17 kohta).

44 Tarkasteltuaan eri luokkien toimijoille tuontitodistusten myöntämistä koskevan asetuksen N:o 1442/93 4—8 artiklassa säädetyn menettelyn kaikkia vaiheita (em. asia Ranska v. Comafrica ym., tuomion 19—29 kohta) yhteisöjen tuomioistuin totesi, että niitä tietoja, jotka toimijat ovat toimittaneet toimivaltaisille viranomaisille, voitiin menettelyn kuluessa muuttaa useaan kertaan ennen vähennyskertoimen vahvistamista, ilman että toimivaltaisten viranomaisten tai komission tekemiä muutoksia ilmoitettaisiin kyseisille toimijoille (em. asia Ranska v. Comafrica, tuomion 30 kohta).

45 Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli siten valituksenalaisen tuomion 41 kohdassa todennut virheellisesti, että asetuksessa N:o 3190/93 "[ilmoitettiin] kaikille toimijoille, joita asia [koski], että se banaanimäärä, joka toimijalla [oli] oikeus tuoda vuoden 1994 tariffikiintiön rajoissa, [voitiin] vahvistaa soveltamalla yhtenäistä vähennyskerrointa toimijan

viitemäärään" ja että asetuksen välittömänä ja suorana vaikutuksena oli se, että kukin toimija voi määrittää sen lopullisen määrän, joka sille yksilöllisesti myönnetään (em. asia Ranska v. Comafrica, tuomion 32 kohta).

46 Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli myös virheellisesti tukeutunut asiassa C-354/87, Weddel vastaan komissio, 6.11.1990 annettuun tuomioon (Kok. 1990, s. I-3847) katsoessaan asiassa Comafrica annetun tuomion 41 kohdassa, että asetusta N:o 3190/93 on pidettävä joukkona yksittäisille toimijoille osoitettuja yksittäistapausta koskevia päätöksiä, joilla todellisuudessa ilmoitetaan ne tarkat määrät, jotka kullakin toimijalla on vuonna 1994 oikeus tuoda (em. asia Ranska v. Comafrica, tuomion 38 kohta).

Asian käsittelyn vaiheet

47 Kantajat ovat yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 18.10.1995 (T-198/95), 23.10.1996 (T-171/96), 5.8.1997 (T-230/97), 20.10.1998 (T-174/98) ja 8.10.1999 (T-225/99) jättämillään hakemuksilla nostaneet käsittelyn kohteena olevat kanteet vastaavasti asetuksia N:o 1869/95, N:o 1561/96, N:o 1155/97, N:o 1721/98 ja N:o 1586/1999 vastaan (jäljempänä riidanalaiset asetukset).

48 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lykkäsi asian T-198/95 (jonka kirjallinen käsittely oli jo päättynyt) ja asian T-171/96 käsittelyä 28.5.1997 antamillaan määräyksillä, asian T-230/97 käsittelyä 24.9.1997 antamallaan määräyksellä ja asian T-174/98 käsittelyä 12.1.1999 antamallaan määräyksellä siksi, kunnes yhteisöjen tuomioistuin julistaa tuomion asiassa C-73/97 P.

49 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kehotti 2.2.1999 päivätyllä kirjeellä asioiden T-198/95, T-171/96, T-230/97 ja T-174/98 kantajia esittämään näkemyksensä menettelyn jatkamisesta näissä asioissa em. asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. julistetun tuomion jälkeen. Kantajien esitettyä huomatuksensa asioiden T-171/96, T-230/97 ja T-174/98 kirjallista käsittelyä jatkettiin ja se saatettiin päätökseen.

50 Ranskan tasavalta toimitti yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 25.3.1996, 13.2.1997 ja 24.10.1997 väliintulohakemukset, joissa se pyysi saada osallistua oikeudenkäynteihin vastaavasti asioissa T-198/95, T-171/96 ja T-230/97 tukeakseen komission vaatimuksia.

51 Espanjan kuningaskunta on samoin pyytänyt saada osallistua oikeudenkäynteihin tukeakseen komission vaatimuksia asioissa T-230/97 ja T-225/99 yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen vastaavasti 15.12.1997 ja 17.2.2000 jättämillään väliintulohakemuksilla.

52 Asianosaiset eivät ole vastustaneet näitä väliintulohakemuksia. Kantajat ovat kuitenkin pyytäneet luottamuksellista käsittelyä suhteessa Ranskan tasavaltaan asioissa T-171/96 ja T-230/97 sekä suhteessa Espanjan kuningaskuntaan asioissa T-230/97 ja T-225/99 kanteidensa joidenkin sivujen ja kohtien — sekä tarvittaessa asiakirjojen joidenkin liitteiden osalta.

53 Ranskan tasavallan väliintulohakemus asiassa T-198/95 hyväksyttiin 6.5.1996 annetulla määräyksellä sekä asioissa T-171/96 ja T-230/97 30.9.1999 annetulla määräyksellä ja Espanjan kuningaskunnan väliintulohakemukset asioissa T-230/97 ja T-225/99 hyväksyttiin 30.9.1999 ja 12.4.2000 annetuilla määräyksillä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin varasi näissä määräyksissä

itselleen oikeuden ratkaista myöhemmin kantansa luottamuksellisuutta koskevasta pyynnöstä ja kehotti kirjaajaa toimittamaan väliintulijoille tiedoksi oikeudenkäyntiasiakirjoista sellaisen version, joka ei ole luottamuksellinen, sekä asetti määräajan, jonka kuluessa väliintulijoiden piti esittää pyyntö saada tutustua luottamukselliseen versioon. Väliintulijat eivät esittäneet tällaista pyyntöä määräajan kuluessa.

54 Komissio teki 11.6.1999 asiassa T-171/96 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan nojalla tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevan oikeudenkäyntiväitteen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi, että tuomio edellä mainitussa asiassa C-73/97 P, Ranska vastaan Comafrica ym., joka julistettiin vastineen toimittamisen jälkeen, muodostaa uuden seikan ja päätti käsitellä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevaa oikeudenkäyntiväitettä uuden perusteen sisältävänä kirjelmänä. Kantajat esittivät tätä uutta perustetta koskevat huomautuksensa 1.9.1999.

55 Komissio teki 10.6.1999 asioissa T-230/97 ja T-174/98 työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan mukaiset tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevat oikeudenkäyntiväitteet. Kantajat esittivät huomautuksensa näihin oikeudenkäyntiväitteisiin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti 27.9.1999 antamallaan määräyksellä käsitellä väitteet pääasian yhteydessä.

56 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen viidennen jaoston puheenjohtajan 13.7.2000 antamalla määräyksellä toisiinsa liittyvät asiat T-198/95, T-171/96, T-230/97 ja T-174/98 yhdistettiin suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten työjärjestyksen 50 artiklan mukaisesti.

57 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (viides jaosto) päätti esittelevän tuomari kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn. Prosessijohtotoimina ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kehotti asianosaisia vastaamaan kysymyksiin kirjallisesti ja esittämään tiettyjä asiakirjoja.

58 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kehotti erityisesti, että komissio ilmoittaisi Italian ja Saksan markkinointivuosien 1997 ja 1998 viitemääriin tehdyt korjaukset sekä esitti asianosaisille joitakin kysymyksiä selvittääkseen muun muassa, mikä oli toisaalta toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ja toisaalta komission rooli toimijoiden viitemääriä korjattaessa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyysi kantajia esittämään väitetyt vahinkonsa lukuina ja selvittämään laskelmansa suhteessa voittomarginaaleihin. Asianosaiset suostuivat pyyntöihin ja pyysivät, että osa vastauksista käsiteltäisiin luottamuksellisesti suhteessa väliintulijoihin.

59 Asianosaisten suulliset lausumat ja heidän vastauksensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 5.10.2000 pidetyssä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen istunnossa.

60 Tässä istunnossa asioihin T-198/95, T-171/96, T-230/97 ja T-174/98 yhdistettiin näihin liittyvä asia T-225/99 suullista käsittelyä ja tuomion julistamista varten työjärjestyksen 50 artiklan mukaisesti sekä hyväksyttiin luottamuksellista käsittelyä koskevat pyynnöt.

Asianosaisten vaatimukset

61 Asioissa T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 ja T-225/99 kantajat vaativat, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— ottaa kanteet tutkittavaksi

— kumoaa riidanalaiset asetukset niitä koskevilta osin EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 230 artikla) ja EY:n perustamissopimuksen 174 artiklan (josta on tullut EY 231 artikla) mukaisesti tai toissijaisesti kumoamaan nämä asetukset erga omnes

— velvoittaa komission EY:n perustamissopimuksen 178 artiklan (josta on tullut EY 235 artikla) ja EY:n perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan (josta on tullut EY 288 artiklan toinen kohta) nojalla korvaamaan kantajille korkoineen kaikki vahingot, jotka niille on aiheutunut siitä, että edellä tarkoitetut asetukset on annettu laittomasti

— ryhtyy kaikkiin muihin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tarpeelliseksi katsomiin toimenpiteisiin niille aiheutuneen vahingon määrittelemiseksi

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

62 Asiassa T-225/99 kantajat vaativat lisäksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin velvoittaa komission toimittamaan joitakin vuoden 1999 viitemäärien laskemiseen liittyviä tietoja.

63 Asioissa T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 ja T-225/99 komissio vaatii, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— ei ota kannetta tutkittavaksi

— hylkää kanteen perusteettomana

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

64 Asiassa T-225/99 komissio vaatii myös, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkää asian selvittämistoimia koskevan vaatimuksen.

65 Asioissa T-198/95, T-171/96 ja T-230/97 Ranskan tasavalta vaatii väliintulijana, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkää kanteen.

66 Asioissa T-230/97 ja T-225/99 Espanjan kuningaskunta vaatii väliintulijana, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— ei ota kannetta tutkittavaksi tai toissijaisesti hylkää kanteen perusteettomana ja hylkää vahingonkorvausvaatimuksen perusteettomana

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kumoamisvaatimusten tutkittavaksi ottamisesta

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

67 Komissio esittää, että kanteet eivät täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä. Se katsoo, etteivät kantajat ole osoittaneet, että riidanalaisia asetuksia voitaisiin pitää päätöksinä, jotka on "annettu asetuksena" ja jotka koskevat kantajia "suoraan ja erikseen". Komissio katsoo, että kantajat kuuluvat suljettuun joukkoon toimijoita ja että jokainen tämän joukon jäsenistä olisi voitu teoriassa yksilöidä sinä ajankohtana, jolloin riidanalaiset asetukset annettiin. Vaikka tällaisen "suljetun ryhmän" olemassaolo on yleensä välttämätön edellytys yksittäisen intressin tunnustamiselle, se ei kuitenkaan ole riittävä peruste tälle. Komissio katsoo, että riidanalaisia asetuksia sovelletaan objektiivisesti määritellyissä tilanteissa ja niiden oikeusvaikutukset kohdistuvat yleisesti ja abstraktisti määriteltyihin henkilöryhmiin. Niissä vahvistetaan vähennys-/mukautuskertoimia, joita kansallisten viranomaisten on sovellettava kaikkiin toimijoihin. Kertoimia vahvistaessaan komissio on huomioinut pääasiassa kansallisten viranomaisten laatimat kokonaisviitemäärät, ei niinkään kunkin toimijan yksittäisiä viitemääriä. Komissio on yhtä mieltä julkisasiamiesten Tesauron ja Mischon kanssa siitä, mitä nämä ovat todenneet, ensiksi mainittu asiassa C-244/88, Usines coopératives de déshydratation du Vexin ym. vastaan komissio, yhteisöjen tuomioistuimen 21.11.1989 antamaan tuomioon liittyneessä ratkaisuehdotuksessa (Kok. 1989, s. 3811, 3819, 4 kohta) ja viimeksi mainittu asiassa C-229/88, Cargill ym. vastaan komissio, yhteisöjen tuomioistuimen 27.3.1990 antamaan tuomioon liittyneessä ratkaisuehdotuksessa (Kok. 1990, s. I-1303, I-1309, 20 kohta), kun näiden mukaan edellytyksenä on, "että seikka, jonka perusteella voidaan yksilöidä ne, joille toimi on osoitettu, on tavalla tai toisella määritellyt toimielimen toimenpiteet ja on näin ollen toimen itsensä syynä".

68 Lisäksi komissio väittää, että kumoamisvaatimukset eivät selvästikään täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, kun niitä tarkastellaan edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. annetun tuomion valossa. Asioissa T-198/95, T-171/96, T-230/97 ja T-174/98 voitaisiin todellakin päätyä samankaltaisiin johtopäätöksiin kuin yhteisön tuomioistuin tässä edellä mainitussa

asiassa ja niihin sovellettava lainsäädäntö on sama joitakin muita kuin tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin liittyviä muutoksia lukuun ottamatta. Asiassa T-225/99 komissio väittää, että vaikka vuoden 1999 järjestelmä ja vuoden 1993 järjestelmä ovat hyvin erilaisia, niille on kuitenkin yhteistä ne ominaisuudet, joiden perusteella yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. todennut, että tutkittavaksi ottamisen edellytykset eivät täyty. Tämän seurauksena komissio katsoo, että riidanalaiset asetukset eivät koske kantajia suoraan eivätkä erikseen.

69 Komissio väittää, että edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi ensinnäkin, että asetus N:o 3190/93 yhtenäisen vähennyskertoimen vahvistamisesta vuodelle 1994 ei koskenut kantajia suoraan, koska asetuksen vaikutuksena ei ollut se, että vähennyskerrointa soveltamalla kullekin toimijalle myönnettyyn viitemäärään tälle toimijalle ilmoitettiin, mikä määrä banaaneja sillä oli oikeus tuoda. Toimija ei pysty määrittelemään sitä viitemäärää, johon vähennyskerrointa sovellettaisiin, sillä toimijoiden toimivaltaisille viranomaisille ilmoittamia tietoja voitiin asetuksen N:o 1442/93 5 artiklan 3 kohdassa säädetyn menettelyn kuluessa toimijoiden tietämättä useaan kertaan muuttaa ennen vähennyskertoimen vahvistamista.

70 Kantajien huomautuksen, jonka mukaan komissio saa käytännössä tietoonsa yksityiskohtaiset luvut kunkin toimijan tuomista banaanimääristä, niin että toimielin vahvistaa yksin toimijoiden viitemäärät, ei pidä komission mukaan johtaa päätelmään, jonka mukaan esillä olevat vaatimukset on otettava tutkittavaksi. Nimittäin, kuten yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. annetun tuomion 25 kohdassa, asetuksen N:o 1442/93 5 artiklan 3 kohta edellyttää, että toimivaltaiset kansalliset viranomaiset toimittavat komissiolle rekisteröimiensä toimijoiden kaupan pitämien banaanien yhteismäärän kunkin saman asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun toiminnon osalta. Kantajien esittämä näyttö siitä, että nämä yksityiskohtaiset luvut on ilmoitettu komissiolle, osoittaa yksinkertaisesti vain sen, että toimivaltaiset kansalliset viranomaiset soveltavat oikein voimassa olevaa lainsäädäntöä.

71 Toiseksi komissio katsoo, että yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. antamassaan tuomiossa katsonut, että

asetus N:o 3190/93 ei koske kantajia erikseen. Komission mielestä, toisin kuin edellä mainitussa asiassa Weddel vastaan komissio annetussa tuomiossa, toimija ei yhteisöjen tuomioistuimen mukaan ollut tässä tapauksessa saanut viitemäärää ennen riidanalaisen asetuksen hyväksymistä eikä voinut määritellä sitä lopullista määrää, joka sillä oli oikeus tuoda. Lisäksi toimija ei voinut tietää viitemääräänsä niin kauan kuin sitä ei ollut vahvistettu, eikä jäsenvaltio ollut ilmoittanut sitä toimijalle (em. asia Ranska v. Comafrica ym., tuomion 27 kohta). Kunkin toimijan lopullinen tilanne on komission mukaan siten vahvistettu vasta silloin, kun toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ovat ilmoittaneet päätöksestään toimijalle. Tältä osin komissio katsoo, että kantajat eivät ole esittäneet mitään näyttöä tai väitettä, jolla osoitetaan, että käsittelyn kohteena olevat asiat poikkeavat niistä, jotka ovat johtaneet edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. annettuihin tuomioihin.

72 Asiassa T-225/99 komissio lisää, että yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. antamassaan tuomiossa huomauttanut, että kantajat voivat pyytää kansallista tuomioistuinta selvittämään siinä käytävässä oikeudenkäynnissä, onko niiden lopulliset viitemäärät vahvistettu vuoden 1999 järjestelmän mukaisesti.

73 Espanjan kuningaskunta vetoaa pääosin samoihin väitteisiin kuin komissio.

74 Ranskan tasavalta arvioi edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. annetun tuomion perusteella, että asioiden T-198/95, T-171/96 ja T-230/97 kumoamisvaatimukset eivät täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä.

75 Kantajat vastaavat, että riidanalaiset asetukset koskevat niitä suoraan ja erikseen sillä edellä mainitussa asiassa Weddel vastaan komissio annetun tuomion perusteella, jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että korkealuokkaisen nau-

danlihan määrää koskeviin tuontitodistushakemuksiin sovellettavan vähennyskertoimen vahvistamisesta annettua asetusta on pidettävä joukkona komission yksittäispäätöksiä, joista jokaisella on vaikutuksia kunkin hakijan oikeusasemaan.

76 Toisaalta kantajat väittävät asian koskevan niitä erikseen ja täsmentävät, että ennen riidanalaisten asetusten antamista komissio oli saanut jäsenvaltioilta kaikkien toimijoiden nimet ja osoitteet sekä tiedon banaanimääristä, jotka toimijat väittivät kukin erikseen pitäneensä kaupan tai tuoneensa. Riidanalaiset asetukset eivät kantajien mukaan näin ollen ole yleisesti sovellettavia asetuksia vaan kukin niistä on "joukko yksittäistapauksia koskevia päätöksiä", jotka vaikuttavat kantajien oikeusasemaan (asiat 41/70—44/70, International Fruit Company ym. v. komissio, tuomio 13.5.1971, Kok. 1971, s. 411, 21 kohta). Kantajat väittävät, että komissio oli täysin selvillä siitä, mihin toimijoihin mainitut asetukset vaikuttivat.

77 Kantajat katsovat, että komission väite, jonka mukaan se ei vahvistanut vähennys-/mukautuskertoimia toimijoiden yksittäisten viitemäärien vaan kokonaisviitemäärien perusteella, ja että tästä johtuen oletus, jonka mukaan riidanalaiset asetukset ovat yleisesti sovellettavia toimenpiteitä, jotka kohdistuvat yleisesti ja abstraktisti määriteltyihin henkilöryhmiin, on hylättävä. Kantajat esittävät, että kokonaisviitemäärä saadaan yksittäisistä viitemääristä, jotka jäsenvaltiot ovat määritelleet komission lukuun.

"Jokainen kokonaisuutta koskeva päätös koskee tosiasiassa jokaista sen osaa."

78 Kantajat vakuuttavat kuuluvansa suljettuun taloudellisten toimijoiden luokkaan ja täyttävänsä kaikki yhteisöjen tuomioistuimen sivumennen esitettyjen huo-

mautusten (obiter dicta) perusteella mahdollisesti vaaditut lisäedellytykset. Näin ollen kantajat voivat osoittaa, että "seikka, jonka perusteella voidaan yksilöidä ne, joille toimi on osoitettu, on tavalla tai toisella määritellyt toimielimen toimenpiteet ja on näin ollen toimen itsensä syynä" (em. julkisasiamies Tesauron ratkaisuehdotuksen 5 kohta ja julkisasiamies Mischon ratkaisuehdotuksen 20 kohta). Rekisteröinti ja toimijoiden tekemä tuontitodistushakemus aloittaa koko tuontitodistusten myöntämistä koskevan prosessin ja määrittelee kokonaisviitemäärät sekä tarpeen vähennys-/mukautuskertoimen antamisesta.

79 Kantajat väittävät, että komission viittaus yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-131/92, Arnaud ym. vastaan neuvosto, 24.5.1993 antamaan määräykseen (Kok. 1993, s. I-2573), johon se tukeutuu väittäessään, että suljettuun joukkoon kuuluminen ei ole riittävä peruste sille, että asia koskee kantajaa erikseen, ei ole merkityksellinen. Kantajien mielestä asiassa, jonka johdosta tämä määräys on annettu, riidanalainen toimi ei nimittäin ollut toimenpide, johon oli ryhdytty toimijoiden jäsenvaltioille ja näiden edelleen komissiolle toimittamien tietojen perusteella, joiden perusteella lopullinen päätös tehtiin. Samoin on laita komission mainitseman toisen päätöksen eli yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-264/91, Abertal ym. vastaan neuvosto, 15.6.1993 antaman tuomion (Kok. 1993, s. I-3265) suhteen, jossa asetettiin kyseenalaiseksi yleisesti sovellettava toimenpide, jota ei ollut tehty toimen adressaattien toimittamien tietojen perusteella.

80 Toisaalta kantajat väittävät, että riidanalaiset asetukset koskevat niitä suoraan, koska asetuksissa ei jätetä niille jäsenvaltioille, joille ne on osoitettu, mitään harkintavaltaa (em. asia International Fruit Company ym. v. komissio, tuomion 23—28 kohta).

81 Kantajien mukaan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin otti asiassa Comafrica kantajien nostaman samankaltaisen kanteen markkinointivuoden 1994 vähennyskertoimista tutkittavaksi. Kantajat väittävät asioissa T-198/95, T-171/96, T-230/97 ja T-174/98, että riidanalaiset asetukset koskevat niitä suoraan ja erikseen, koska ne on annettu, kuten niiden nimikin ilmaisee "kullekin

— — toimijalle — — myönnettävän banaanimäärän määrittämiseksi". Kukin näistä asetuksista on ensi näkemältä asetuksen muodossa annettu joukko päätöksiä.

82 Kantajien mukaan nämä asiat poikkeavat joka tapauksessa siitä asiasta, jonka johdosta annettiin tuomio edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym.

83 Kantajat katsovat, että yhteisöjen tuomioistuin on käsitellyt kysymyksen asetuksen N:o 3190/93 välittömästä sovellettavuudesta edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. antamassaan tuomiossa. Komissio ei kantajien mukaan ensimmäisessä oikeusasteessa kiistänyt sitä, että tämä asetus koskisi kantajia suoraan, eivätkä komissio ja Ranskan tasavalta tehneet näin myöskään valituksen yhteydessä. Todellisuudessa julkisasiamies Mischo toi ensimmäisen kerran asian esille edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. antamassaan ratkaisuehdotuksessa (Kok. 1999, s. I-187). Kantajat katsovat, että kyseinen tuomio ja ratkaisuehdotus on annettu ultra vires sellaisista tosiasiakysymyksistä ja oikeuskysymyksistä, joita osapuolet eivät olleet riitauttaneet. Kantajia ei ollut kehotettu esittämään kantaansa näihin uusiin seikkoihin. Kantajat katsovat, että tässä tapauksessa on loukattu räikeästi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa tarkoitettuja puolustautumista ja yhdenvertaisuutta koskevia perusoikeuksia, samoin kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen viimeaikaista oikeuskäytäntöä, erityisesti tämän tapauksessa Borgers vastaan Belgia 30.10.1991 antamaa tuomiota, A-sarja nro 214-B.

84 Kantajien mukaan kysymys siitä, koskevatko riidanalaiset asetukset kantajia suoraan, on tässä asiassa keskeistä. Komission oikeudenkäyntiväitteessä tältä osin pääasiallinen perustelu, jonka mukaan se ei vahvista suoraan toimijoiden viitemääriä, on kantajien mielestä hylättävä.

85 Kantajat nimittäin katsovat, että asiassa on ollut väärinymmärryksiä yhteisön tuontioikeuksien vuosittaista myöntämistä koskevan käytännön osalta. Toisin

kuin mitä ymmärrettiin niitä asioita koskevassa menettelyssä, jotka johtivat asioissa Comafrica ja Ranska vastaan Comafrica ym. annettuihin tuomioihin, komissiolla on ollut välitön rooli tutkittaessa ja tarkastettaessa kunkin toimijan lukuja, etenkin vahvistettaessa yksittäisiä viitemääriä. Kantajat katsovat, että olisi aiheellista, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määräisi tosiseikkojen ja etenkin komission roolin selvittämiseksi tässä asiassa, asian selvittämistoimista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 65 artiklan mukaisesti.

86 Kantajat väittävät, että komissio osallistuu suoraan toimijoiden viitemäärähakemusten paikkansapitävyyden tarkastamiseen. Toimijat aloittavat menettelyn rekisteröityessään valitsemalleen toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle. Tämän jälkeen toimijat ilmoittavat vuoden 1993 järjestelmässä asetuksen N:o 1442/93 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja vuoden 1999 järjestelmässä asetuksen N:o 2362/98 5 artiklan mukaisesti viitekauden aikana toteutuneen kaupallisen toimintansa tai tuontitoimintansa. Kaikki yhdelle toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle osoitetut hakemukset kootaan yhteen ja toimitetaan komissioon asetettuun määräaikaan mennessä.

87 Kantajat esittävät edelleen, että komissio laskee kunkin jäsenvaltion asianmukaisesti ilmoittamat viitemäärät yhteen ja mikäli niiden summa on kullekin vuodelle käytössä olevaa kiintiötä suurempi, komissio vahvistaa yhtenäisen tai yhdenmukaisen vähennys-/mukautuskertoimen, jota sovelletaan kunkin toimijan alustavaan viitemäärään niille vuoden 1993 järjestelmässä asetuksen N:o 1442/93 6 artiklan ja vuoden 1999 järjestelmässä asetuksen N:o 2362/98 6 artiklan mukaisesti kullekin toimijoista myönnettävien oikeuksien vahvistamiseksi. Varsinainen ongelma koskee toimijoiden ilmoitusten paikkansapitävyyttä. Vuoden 1993 järjestelmässä komissio aloittaa tarkastusmenettelyn saatuaan jäsenvaltioilta viitemäärät. Toisin kuin edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. annetusta tuomiosta tehdyssä valitusasiassa todettiin, komissio ei suorita tätä tarkastusta kunkin jäsenvaltion viitemäärien kokonaismäärien perusteella vaan kutakin toimijaa ja kutakin asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdassa mainittua toimintaa koskevien erillisten lukujen perusteella. Komissio ei olisi voinut tehdä tällaista tarkastusta turvautumatta eri toimijoiden yksityiskohtaisiin ilmoituksiin.

88 Kantajat huomauttavat, että jäsenvaltioiden asiasta vastaavat viranomaiset voivat havaita saman banaanimäärän kahdesti ilmoittamisesta aiheutuneen kahteen kertaan laskemisen ainoastaan siinä tapauksessa, että kyseiset kaksi toimijaa ovat toimittaneet ilmoituksensa samalle viranomaiselle. Komission välitön osallistuminen on perusteltua siksi, että jos banaanimäärät on ilmoitettu eri viranomaisille, niiden kahteen kertaan laskemista ei olisi mahdollista havaita. Kantajien mielestä komission on siksi järjestettävä ja johdettava viitemäärähakemusten paikkansapitävyyden tarkastaminen. Jäsenvaltiot osallistuvat selvitystyöhön ainoastaan komission lukuun (asia C-478/93, Alankomaat v. komissio, tuomio 17.10.1995, Kok. 1995, s. I-3081). Kantajat toteavat, että jos esimerkiksi komissio ei ole tyytyväinen jonkun toimivaltaisen kansallisen viranomaisen työhön, se voi saattaa oman käsityksensä voimaan muuttamalla yksipuolisesti tämän viranomaisen jollekin toimijalle antaman viitemäärän.

89 Kantajat arvelevat, että käytännössä komissio kohtaa vuosittain suuria vaikeuksia hyväksyttävien viitemäärien täsmällisen suuruuden määrittämisessä. Komissio vahvistaa väliaikaiset vähennys-/mukautuskertoimet saadakseen, kuten kertoimet vahvistavien asetusten johdanto-osassa selvitetään, lisää aikaa toimijoiden hakemusten aiheellisuuden tarkastamiseen silloin kun ilmenee, että banaanimääriä on laskettu kahteen kertaan.

90 Kantajat selvittävät, että kunkin toimijan lopulliset hyväksytyt viitemäärät vahvistetaan määrätylle ajanjaksolle. Joissakin tilanteissa ilmoitusten paikkansapitävyys tarkistetaan hyvin varhain ja tällöin kyseiset toimivaltaiset kansalliset viranomaiset vahvistavat nämä ilmoitukset. Muissa tapauksissa lopulliset viitemäärät ilmoitetaan toimijoille vasta silloin, kun toimivaltaiset kansalliset viranomaiset antavat niille muodollisesti tiedoksi lopullisen vähennys-/mukautuskertoimen ja kunkin tuontioikeudet. Juuri komissio kuitenkin viime kädessä vahvistaa kunkin erillisen toimijan lopullisen viitemäärän. Komissio määrittelee viitemäärän yhteisön tasolla, tariffikiintiöiden suuruudet ja näiden

tietojen perusteella vähennys-/mukautuskertoimen. Komissio ei voi vahvistaa yhteisön tason viitemäärää ennen kuin se on ensin määritellyt yksittäiset viitemäärät ja kokonaisviitemäärät. Kantajat katsovat, että komissio on myöntänyt tämän välittömän osallistumisen asiassa T-174/98 antamassaan vastineessa.

91 Kantajat katsovat, että heidän väitteensä siitä, että komissio toimii yksittäisten viitemäärien perusteella, saa vahvistuksen asetuksen N:o 2362/98 6 artiklasta, jossa säädetään, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on toimitettava komissiolle erityisesti "kunkin toimijan viitekaudella tosiasiallisesti tuomien banaanien määrät". Nämä tiedot huomioon ottaen ja tariffikiintiöiden kokonaismäärän perusteella komissio tarvittaessa vahvistaa yhtenäisen mukautuskertoimen, jota sovelletaan kunkin toimijan alustavaan viitemäärään. Vuoden 1999 järjestelmällä ja erityisesti asetuksen N:o 2362/98 6 artiklassa vain vahvistettiin jo vuoden 1993 järjestelmän aikana noudatettu käytäntö.

92 Kantajat muistuttavat, että edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin ei ratkaissut kysymystä siitä, vahvistiko juuri komissio yksittäiset viitemäärät. Yhteisöjen tuomioistuin teki päätöksen ainoastaan siitä, että toimijat eivät tienneet omien viitemääriensä suuruutta ennen vähennyskertoimen vahvistamista. Se, että toimijat eivät niitä tienneet, ei aseta estettä sille, etteikö viitemäärät vahvistava komission päätös koskisi kantajia suoraan ja erikseen.

93 Lopuksi kantajat vetoavat siihen, että mikäli kumoamisvaatimuksia ei oteta tutkittavaksi, kantajilla ei ole mitään muutoksenhakukeinoa, koska siinä jäsenvaltiossa, jossa ne ovat rekisteröityinä, ei voida tutkia toisessa jäsenvaltiossa ilmoituksiin liittyviä väärinkäytöksiä tai muita siellä tehtyjä virheitä eikä komission valvonnan tai tarkastuksen puutteellisuutta koskevaa asiaa.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

94 Perustamissopimuksen 173 artiklan kolmannessa kohdassa annetaan yksityisille oikeus riitauttaa päätökset, jotka siitä huolimatta, että ne on annettu asetuksina, koskevat näitä suoraan ja erikseen. Tällä määräyksellä pyritään välttämään erityisesti se, että yhteisöjen toimielimet voisivat pelkästään valitsemalla toimenpiteen muodoksi asetuksen estää yksityisiä nostamasta kanteita päätöksistä, jotka koskevat näitä suoraan ja erikseen, ja siten määräyksellä pyritään täsmentämään, että toimen luonnetta ei voida muuttaa valitsemalla sille tietty muoto (asia T-47/95, Terres rouges ym. v. komissio, tuomio 9.4.1997, Kok. 1997, s. II-481, 39 kohta).

95 Tässä asiassa on aiheellista ensimmäiseksi tarkastella sitä, koskevatko riidanalaiset asetukset kantajia suoraan.

Kysymys siitä, koskevatko riidanalaiset asetukset kantajia suoraan

96 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan katsotaan, että jotta yhteisön toimi koskisi perustamissopimuksen 173 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetuin tavoin suoraan yksityistä kantajaa, edellytetään, että sillä on välittömiä vaikutuksia asianomaisen oikeusasemaan ja että sen täytäntöönpano on täysin automaattista ja perustuu ainoastaan yhteisön lainsäädäntöön ilman että muita siirtymäsääntöjä sovelletaan (asia T-69/99, DSTV v. komissio, tuomio 13.12.2000, Kok. 2000, s. II-4039, 24 kohta).

97 On aiheellista huomauttaa, että toisin kuin kantajat väittävät, yhteisöjen tuomioistuin ei ole edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. annetussa tuomiossa käsitellyt kysymystä siitä, koskeeko asetus N:o 3190/93 kantajia suoraan. Comafrican tuomion 42 kohdassa käy selvästi ilmi, ettei komissio ollut

kiistänyt kantajien väitettä, jonka mukaan asetus koski niitä suoraan, joten tämä kysymys ei voinut olla yhteisöjen tuomioistuimessa nostetun muutoksenhakukanteen kohteena. Lisäksi edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. annetusta tuomiosta, erityisesti sen 10, 38 ja 39 kohdasta, ilmenee selvästi, että muutoksenhaku koski ainoastaan kysymystä siitä, koskiko käsiteltävänä oleva asetus kantajia erikseen.

98 Riidanalaisilla asetuksilla on tarkoitus vahvistaa asetuksen N:o 1442/93 6 artiklan ensimmäisen kohdan ja asetuksen N:o 2362/98 6 artiklan 3 kohdan mukainen yhtenäinen tai yhdenmukainen vähennys-/mukautuskerroin, jota sovelletaan toimijoiden viitemääriin niin, että niistä tulee suuruudeltaan vuosien 1995—1999 tariffikiintiöiden mukaisia. Toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla ei siis ole lainkaan valinnanvapautta tai liikkumavaraa näiden kerrointen soveltamisessa. Niiden on pantava ne täysin automaattisesti täytäntöön muita siirtymäsäännöksiä soveltamatta. Tästä seuraa, että riidanalaiset asetukset koskevat kantajia suoraan.

Kysymys siitä, koskevatko riidanalaiset asetukset kantajia erikseen

99 Oikeuskäytännössä on täsmennetty, että asetuksen ja päätöksen välisenä erotteluperusteena on se, onko kyseessä yleisesti sovellettava toimi (esim. asia C-168/93, Gibraltar ja Gibraltar Development v. komissio, määräys 12.7.1993, Kok. 1993, s. I-4009, 11 kohta; asia T-107/94, Kik v. neuvosto ja komissio, määräys 19.6.1995, Kok. 1995, s. II-1717, 35 kohta ja asia T-114/96, Biscuiterie-Confiserie LOR ja Confiserie du Tech v. komissio, määräys 26.3.1999, Kok. 1999, s. II-913, 26 kohta). Toimi on yleisesti sovellettava, jos sitä sovelletaan objektiivisesti määritellyissä tilanteissa ja jos sen oikeusvaikutukset kohdistuvat yleisesti ja abstraktisti määriteltyihin henkilöryhmiin (asia 307/81, Alusuisse Italia v. neuvosto ja komissio, tuomio 6.10.1982, Kok. 1982, s. 3463, Kok. Ep. VI, s. 547, 9 kohta; asia C-321/95 P, Greenpeace Council ym. v. komissio, tuomio 2.4.1998, Kok. 1998, s. I-1651, 28 kohta ja em. asia Kik v. neuvosto ja komissio, 35 kohta).

100 Lisäksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan säädöksen yleistä sovellettavuutta ja siitä johtuvaa normatiivista luonnetta ei aseta kyseenalaiseksi se, että voidaan vaihtelevan täsmällisesti määritellä niiden oikeussubjektien lukumäärä, joihin säädöstä sovelletaan tiettynä ajankohtana, tai jopa nimetä nämä oikeussubjektit, jos on selvää, että tällainen soveltaminen perustuu sellaiseen objektiiviseen oikeudelliseen tai tosiasialliseen tilanteeseen, joka määritellään säädöksessä tämän tarkoituksen mukaan (asia T-183/94, Cantina cooperativa fra produttori vitivinicoli di Torre di Mosto ym. v. komissio, määräys 29.6.1995, Kok. 1995, s. II-1941, 48 kohta).

101 Lisäksi ei ole mahdotonta, että tietyissä olosuhteissa myös sellaisen normatiivisen toimen säännökset, jota sovelletaan yleisesti asianomaisiin taloudellisiin toimijoihin, voivat koskea joitakin niistä erikseen (asia C-358/89, Extramet Industrie v. neuvosto, tuomio 16.5.1991, Kok. 1991, s. I-2501, 13 kohta ja asia C-309/89, Codorniu v. neuvosto, tuomio 18.5.1994, Kok. 1994, s. I-1853, 19 kohta). Tällaisessa tapauksessa yhteisön säädös voi olla samanaikaisesti luonteeltaan normatiivinen ja tiettyjä taloudellisia toimijoita kohtaan päätöksen luonteinen (asiat T-481/93 ja T-484/93, Exporteurs in Levende Varkens ym. v. komissio, tuomio 13.12.1995, Kok. 1995, s. II-2941, 50 kohta). Luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi kuitenkin väittää riidanalaisen toimen koskevan itseään erikseen ainoastaan, jos henkilö on kyseinen toimi vaikuttaa siihen tiettyjen henkilölle tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella kyseinen henkilö erottuu kaikista muista (em. asia Codorniu v. komissio, tuomion 20 kohta ja asia T-12/93, CCE de Vittel ym. v. komissio, tuomio 27.4.1995, Kok. 1995, s. II-1247, 36 kohta). Tässä tapauksessa kantajat eivät kuitenkaan ole osoittaneet, että riidanalaiset asetukset vaikuttaisivat niihin niille tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella ne erottuisivat kaikista muista edellä mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla.

102 Käsiteltävänä olevassa asiassa kantajat kiistävät riidanalaisten asetusten normatiivisen luonteen ja esittävät, että edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. annetusta tuomiosta huolimatta kaikkia näitä asetuksia on pidettävä "joukkona yksittäistapauksia koskevia päätöksiä", jotka vaikuttavat kantajien oikeudelliseen asemaan taloudellisten toimijoiden, joita asia koskee, suljetun ja rajatun joukon jäseninä. Komissio saa toimivaltaisilta kansallisilta

viranomaisilta yksittäisiä tietoja kaikista toimijoista, erityisesti siitä, mitkä ovat banaanimäärät, jotka kukin toimija väittää pitäneensä kaupan / tuoneensa maahan. Kantajien mukaan sen jälkeen, kun komissio on yhteistyössä kansallisten viranomaisten kanssa tarkastanut ja korjannut toimijoiden yksittäiset viitemäärät, se on vahvistanut niiden lopulliset viitemäärät. Seuraavaksi se on antanut riidanalaiset asetukset, koska kaikkien toimijoiden lopullisten viitemäärien summa oli tariffikiintiöitä suurempi ja tariffikiintiöiden ylittyminen oli siis näiden asetusten antamisen syynä. Riidanalaiset asetukset antaessaan komissio ei toteuttanut yleisesti sovellettavia toimenpiteitä vaan teki joukon päätöksiä, joilla määriteltiin kullekin yksittäiselle toimijalle myönnettävät banaanimäärät.

103 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ennen suullista käsittelyä asianosaisille esittämiin kirjallisiin kysymyksiin annetuista vastauksista sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pyynnöstä toimitetuista asiakirjoista (ks. edellä 57 ja 58 kohta) ilmenee selvästi, että komission rooli yhdessä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kanssa on hyvin merkittävä toimijoiden yksittäisten viitemäärien tarkastamisessa ja korjaamisessa kahteen kertaan laskettujen määrien poistamiseksi. Tätä tarkoitusta varten komissio saa jäsenvaltioilta asetuksen N:o 1442/93 4 artiklan 5 kohdan ja asetuksen N:o 2362/98 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti luettelon niissä rekisteröidyistä toimijoista sekä tiedon näiden toimijoiden kaupan pitämistä / tuomista määristä. Komission aktiivisesta roolista on osoituksena muun muassa komission maatalouden pääosaston johtaja Mildonin 23.1.1999 päivätty kirje, jonka vastaanottajana on tri Markert, Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung (liittovaltion maatalous- ja elintarvikehallinto), ja joka koskee viitemäärien laskemista vuodelle 1997. Kirjeessä käsitellään erityisesti kokouksen järjestämistä Mildonin osaston neljän toimihenkilön ja tämän kyseisen laitoksen, kaikkien viitemäärien laskemiseen osallistuvien toimihenkilöiden kesken. Mildon pyysi erityisesti toimittamaan banaanien kaupan pitoa vuonna 1995 ja 12 nimettyä toimijaa koskevia erityisasiakirjoja sekä luettelon toimijoista, joille nämä edellä mainitut ovat myyneet banaaneita. Mildon pyysi kyseiseltä laitokselta vielä sellaisten toimijoiden nimiä, joilta 30 A-luokan toimijaa, jotka harjoittavat asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa kuvattua toimintaa, ovat ostaneet niiden viitemääriin kuuluvia banaaneita erotellen nämä sen mukaan, ovatko toimijat harjoittaneet ainoastaan c alakohdassa kuvattuja toimintoja vai b ja c alakohdassa tarkoitettuja toimintoja, ja täsmentämään vastaavat määrät. Asiakirja-aineistosta ilmenee, että

Mildonin kirje on tyypillinen esimerkki siitä, millainen rooli komissiolla on yksittäisten toimijoiden viitemäärien tarkastamisessa. On aiheellista todeta, että komissio saa joka vuosi yksittäisiä toimijoita kokevia lukuja ja että se yksin tai yhteistyössä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kanssa osallistuu aktiivisesti näiden lukujen tarkistamiseen sellaisten tapausten tunnistamiseksi, joissa määrät on laskettu kahteen kertaan sekä näiden tapausten poistamiseksi.

104 On aiheellista tuoda esiin, että komission on asetuksen N:o 1442/93 6 artiklan ensimmäisen kohdan ja asetuksen N:o 2362/98 6 artiklan 3 kohdan mukaan vahvistettava vähennys-/mukautuskerroin, jos yhteisön kokonaisviitemäärä on suurempi kuin tariffikiintiö (vuoden 1993 järjestelmässä) tai tariffikiintiöt ja perinteisten AKT-banaanien määrät (vuoden 1999 järjestelmässä) tämän ylityksen poistamiseksi. Kyseinen ylitys on siis vähennys-/mukautuskertoimen vahvistavien asetusten antamisen varsinainen peruste. Tällä tavalla vahvistetut kertoimet vaikuttavat yhdenmukaisesti kaikkiin vuoden 1993 järjestelmän eri luokkien toimijoihin ja vuoden 1999 järjestelmän perinteisiin toimijoihin.

105 Se, että komissio osallistuu joidenkin yksittäisten, tai jopa kaikkien, viitemäärien tarkastamiseen ja korjaamiseen yhteisön viitemäärän kokonaismäärän täsmälliseksi määrittämiseksi, ei kuitenkaan merkitse, että toimielin vahvistaessaan vähennys-/mukautuskertoimet asetuksen N:o 1442/93 6 artiklan ensimmäisen kohdan ja asetuksen N:o 2362/98 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti päättäisi kunkin hakemuksen hyväksymisestä.

106 Lisäksi komission roolit toisaalta sen vahvistaessa riidanalaiset vähennys-/mukautuskertoimet ja toisaalta sen vahvistaessa edellä mainitussa asiassa Weddel vastaan komissio riitautetun kertoimen, eivät ole samankaltaiset. Yhteisöjen tuomioistuin on asiassa Weddel vastaan komissio antamansa tuomion 20—22 kohdassa todennut, että riidanalainen asetus oli annettu käyttäen perusteena naudanlihamääriä, jota koskevat yksittäiset tuontitodistushakemukset oli jo tehty, ja joita ei enää voinut tehdä uusia. Yhteisöjen tuomioistuin on edellä

mainitussa asiassa Ranska vastaan Comafrica ym. antamansa tuomion 35 kohdassa todennut, että "antaessaan [edellä mainitussa asiassa Weddel vastaan komissio riidanalaisen] asetuksen — — komissio oli käyttänyt — — asetuksen (ETY) N:o 2377/80 — — 15 artiklan 6 kohdan d alakohdassa — — säädettyä toimivaltaa päättää, missä määrin todistushakemukset voidaan hyväksyä, ja vahvistaa yhtenäinen vähennysprosentti haetuille määrille, jos ne määrät, joita varten todistuksia on haettu, ovat suurempia kuin käytettävissä olevat määrät." Käsiteltävänä olevissa asioissa riidanalaisten asetusten antamisen tavoitteena ja oikeudellisena vaikutuksena sitä vastoin ei ole päättää toimijoiden yksittäisten hakemusten hyväksymisestä toimivaltaisessa kansallisessa viranomaisessa vaan ryhtyä toimenpiteisiin asetuksen N:o 1442/93 6 artiklan ensimmäisen kohdan ja asetuksen N:o 2362/98 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti sellaisen tosiasiallisen objektiivisen tilanteen vuoksi, joka johtuu yhteisön viitemäärän liian suuresta kokonaismäärästä suhteessa tariffikiintiöön (vuoden 1993 järjestelmässä) ja tariffikiintiöihin ja perinteisten AKT-banaanien määriin (vuoden 1999 järjestelmässä). Tätä arviota ei voida kyseenalaistaa sillä, että se toimijoiden lopullisten viitemäärien muutos, joka syntyy toimivaltaisten kansallisten viranomaisten soveltaessa vähennys-/mukautuskertoimia, on ennakoitavissa. Juuri toimivaltaiset kansalliset viranomaiset vahvistavat kunkin toimijan viitemäärän ja ilmoittavat sen toimijoille (ks. asetuksen N:o 1442/93 6 artiklan toinen kohta ja asetuksen N:o 2362/98 6 artiklan 4 kohta).

107 Asianosaisille esitettyihin kirjallisiin ja suullisiin kysymyksiin annetuista vastauksista ilmenee, etteivät toimivaltaiset kansalliset viranomaiset eikä komissio ilmoita toimijoille virallisesti niiden lopullisia viitemääriä ennen vähennys-/mukautuskertoimen vahvistamista ja julkaisemista. Jos ne jollekin toimijalle kuitenkin on ilmoitettu, niin se ei ole johtunut asetuksen N:o 1442/93 6 artiklan tai asetuksen N:o 2326/98 6 artiklan soveltamisesta vaan toimijan ja toimivaltaisen kansallisen viranomaisen välisistä henkilökohtaisista suhteista. Näin ollen toimijat eivät voi määritellä niille erikseen myönnettäviä lopullisia viitemääriä riidanalaisten asetusten perusteella (ks. em. asia Ranska v. Comafrica ym., tuomion 32 kohta).

108 Riidanalaiset asetukset ovat siis yleisesti sovellettavia toimenpiteitä EY:n perustamissopimuksen 189 artiklan toisessa kohdassa (josta on tullut EY 249 artiklan

toinen kohta) tarkoitetulla tavalla. Niitä sovelletaan objektiivisesti määritellyissä tilanteissa ja niiden oikeusvaikutukset kohdistuvat yleisesti ja abstraktisti määriteltyihin henkilöryhmiin, toisin sanoen kaikkiin A- ja B-luokan toimijoihin (vuoden 1993 järjestelmässä) ja kaikkiin perinteisiin toimijoihin (vuoden 1999 järjestelmässä).

109 Riidanalaiset asetukset ovat siis luonteeltaan yleisesti sovellettavia toimia eivätkä EY:n perustamissopimuksen 189 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettuja päätöksiä.

110 Kaikesta edellä esitetystä seuraa myös, että riidanalaisia asetuksia ei voida pitää sellaisina, jotka koskevat kantajia erikseen. Koska kantajat eivät täytä yhtään perustamissopimuksen 173 artiklan neljännessä kohdassa kanteen tutkittavaksi ottamiselle asetetuista edellytyksistä, kanteita ei voida ottaa tutkittavaksi.

111 Kantajien esittämästä väitteestä, jonka mukaan niillä ei olisi käytettävinään kansallista muutoksenhakukeinoa, on todettava, että vaikka näin olisikin, se ei oikeuttaisi muuttamaan tuomioistuimen tulkinnalla perustamissopimuksessa vahvistettuja muutoksenhakukeinoja eikä menettelyjä. Tämä ei missään tapauksessa oikeuttaisi ottamaan tutkittavaksi kumoamiskannetta, jonka on nostanut sellainen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka ei täytä perustamissopimuksen 173 artiklan neljännessä kohdassa asetettuja edellytyksiä (asia C-10/95 P, Asocarne v. neuvosto, tuomio 23.11.1995, Kok. 1995, s. I-4149, 26 kohta).

112 Kaikissa viidessä asiassa kantajat vaativat, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määrää asian selvittämistoimista tosiseikkojen ja menettelyn selvittämiseksi. Tällaisten toimien tarpeellisuudesta päättäminen kuuluu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen harkintavaltaan (katso erityisesti asiat T-112/96 ja T-115/96 Séché v. komissio, tuomio 6.7.1999, Kok. H. 1999, s. I-A-

115 ja II-623, 284 kohta). Asianosaisille esitettyihin kysymyksiin annettujen vastausten valossa ja komission toimittamien viitemäärien korjaamista koskevien asiakirjojen (ks. edellä 57 ja 58 kohta) tarkastelun jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kuitenkin katsonut, että ne eivät ole tarpeen ratkaisun tekemiseksi käsittelyn kohteena olevissa asioissa, ja että siten ei ole syytä suostua kantajien näissä viidessä asiassa esittämiin vaatimuksiin asian selvittämistoimien määräämiseksi.

Vahingonkorvausvaatimukset

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

113 Aluksi kantajat huomauttavat, että komissiolla on vastuu banaanialan yhteisen markkinajärjestelyn hallinnoinnista (em. asia Alankomaat v. komissio, tuomion 33, 34 ja 37 kohta). Jäsenvaltioilla ei ole päätösvaltaa tällä alalla. Komission velvollisuutena näin ollen on tarkastaa ja valvoa, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten sille toimittamat tiedot pitävät paikkansa ja korjata ne, mikäli käy ilmi, että on olemassa vaara siitä, että kahteen kertaan laskemiset voivat vääristää yhteisen tuontijärjestelmän perustan.

114 Kantajat väittävät riidanalaisia asetuksia laittomiksi. Lisäksi ne väittävät, etteivät riidanalaiset asetukset ole talouspoliittisia valintoja koskevia lainsäädännöllisiä toimenpiteitä vaan luonteeltaan hallinnollisia toimia.

115 Kantajat väittävät, että koska vähennys-/mukautuskerroin saadaan siten, että tariffikiintiön suuruus (vuoden 1993 järjestelmässä) tai tariffikiintiöiden suuruus

ja perinteisten AKT-banaanien määrä (vuoden 1999 järjestelmässä) jaetaan komission hyväksymällä yhteisön viitemäärän kokonaismäärällä, ja jos tämä viitemäärä on virheellinen, niin vähennys-/mukautuskerroin on myös virheellinen.

116 Kantajien mukaan komissio tiesi vuosien 1995—1999 vähennys-/mukautuskertoimia hyväksyessään, että todelliset vapaat määrät yhteisössä kaupan pitämiseen (vuoden 1993 järjestelmässä) ja tuontiin (vuoden 1999 järjestelmässä), sellaisina kuin ne ilmenivät vastaavien viitekausien osalta myönnetyistä ja käytetyistä todistuksista tai Euroopan yhteisöjen tilastotoimiston (Eurostat) rekisteröimästä tuonnista, olivat selvästi alhaisempia, kuin toimijoiden ilmoittamat määrät. Kantajien mukaan komissio ei voi myöskään väittää, ettei tämä olisi tiennyt kahteen kertaan laskemisesta, koska se oli jo useasti antanut väliaikaiset vähennyskertoimet saadakseen lisää aikaa lukujen tarkistamiseen jäsenvaltioiden ja yksittäisten toimijoiden kanssa.

117 Kantajien mukaan riidanalaiset asetukset ovat virheellisiä seuraavalla tavalla:

Asia	Vuosi	Ylijäämä tonneja	Virheprosentti kertoimen laskemisessa
T-198/95	1995	343 000 [1]	15 % [1]
T-171/96	1996	548 000 [1]	25 % [1]
		847 000 [2]	31 % [2]
T-230/97	1997	298 351 [2]	14,8 % [2]
T-174/98	1998	225 201 [2]	13 % [2]
T-225/99	1999	129 843 [1]	4 % [1]
		90 157 [2]	3 % [2]

1 Tuontiin liittyvien lukujen perusteella.

2 Todistusten käyttöön liittyvien lukujen perusteella.

118 Kantajien mielestä virhemarginaali yhteisön kokonaisviitemäärää laskettaessa on kohtuuton ja suurempi, kuin mitä hallinnollisen virheen voidaan suvaita olevan.

Kantajien mielestä se osoittaa selvästi, että komission ja jäsenvaltioiden sen lukuun tekemät tarkastukset eivät ole olleet asianmukaisia. Vähennys-/mukautuskertoimet ovat tämän seurauksena laittomia.

119 Asioissa T-198/95, T-171/96, T-230/97 ja T-174/98 havaittavat poikkeamat toimijoiden oikeuksien kokonaissumman ja tariffikiintiön perusteella käytettävissä olevan summan välillä eroavat myös perustavanlaatuisesti niistä viitemääristä, jotka todettiin yhteisen tuontijärjestelmän voimaantulon ensimmäisten vuosien aikana. Kantajien mielestä komissiolla ei ehkä näiden ensimmäisten vuosien aikana ollut käytössään kaikkia seikkoja ratkaistakseen, olivatko tuontitodistushakemukset hyväksyttäviä. Vuosien kuluessa se sitä vastoin on varmasti saanut hyvin tietoa siitä, kuinka paljon todistuksia on kullekin toimijalle myönnetty ja kuinka paljon todistuksia kukin toimija on käyttänyt. Kantajat katsovat, että numeroitujen todistusten käyttö antaa komissiolle hyvän käsityksen kaupan pidettyjen banaanien kokonaismääristä. Kantajat katsovat, että mikäli komissio olisi tehnyt työnsä asianmukaisesti, se olisi pystynyt poistamaan kaksinkertaiset laskemiset ja määrittelemään kunkin toimijan viitemäärän täsmällisesti.

120 Asiassa T-225/99 kantajat esittävät, että komissio ei voi puolustella virheitään vetoamalla siihen, että tuotujen banaanien määrän täsmällinen määrittäminen on vaikeaa. Vuoden 1999 mukautuskerrointa ei laskettu enää kaupan pidettyjen banaanien määrän perusteella vaan todellisen tuonnin ja viitekauden aikana käytettyjen todistusten perusteella. Vuoden 1999 järjestelmä laadittiin siksi, että aikaisempia virheitä ei toistettaisi. Komissio ei kuitenkaan ole käyttänyt sille asetuksessa N:o 2362/98 annettua valtaa toimijoiden tekemien väärien ilmoitusten paljastamiseksi ja niistä rankaisemiseksi.

121 Kantajien mukaan ei ole kyse siitä, että komissio olisi käyttänyt harkintavaltaansa väärin, vaan siitä, että se on laiminlyönyt velvollisuutensa määritellä vähennys-/mukautuskerroin lain mukaisesti. Tämä laiminlyönti voidaan luoki-

tella hyvän hallinnon periaatteen loukkaamiseksi tai sen periaatteen, jonka mukaan yhteisön lainsäädännön soveltamisen on oltava varmaa ja ennakoitavissa (ks. asia 326/85, Alankomaat v. komissio, tuomio 15.12.1987, Kok. 1987, s. 5091), loukkaamiseksi.

122 Kantajat esittävät lisäksi, että tuontitodistusoikeudet tulevaisuutta varten riippuvat aiemmin kaupan pidetyistä määristä. Kantajat ovat liittäneet asioissa T-230/97 ja T-174/98 jättämiinsä kanteisiin taulukon, josta ilmenee, miten niiden oikeudet tuontitodistuksiin ovat vähentyneet vuosien 1989—2002 aikana. Tällainen oikeuksien väheneminen on kantajien mielestä vastoin heidän yhteisön oikeudessa suojattuja perusoikeuksiaan, kuten omaisuudensuojaa ja ammatin- ja elinkeinovapautta. Kantajat esittävät, että neuvosto ei antanut lupaa asetuksessa N:o 404/93 tuontitodistuksia koskevien oikeuksien vähentämiselle. Päinvastoin se ryhtyi toimenpiteisiin, jotta vältettäisiin A- ja B-luokan toimijoiden oikeuksien väheneminen (asetuksen N:o 404/93 19 artiklan 2 kohta). Komissio on luonut järjestelmän, jossa oikeudet voivat kussakin luokassa vähentyä, lainsäätäjän pyrkimysten vastaisesti.

123 Kantajat vaativat toissijaisesti, että mikäli yhteisöjen tuomioistuin katsoo riidanalaiset asetukset talouspoliittista valintaa koskeviksi lainsäädännöllisiksi toimenpiteiksi, komissio on rikkonut yksityisiä suojaavaa ylemmäntasoista oikeussääntöä ja että rikkominen on riittävän ilmeinen. Tämän säännön mukaan toimielin ei saa toteuttaa toimea virheellisiksi tietämiensä tosiseikkojen perusteella, tai sellaisten tosiseikkojen perusteella, joiden sen aivan ilmeisesti olisi pitänyt tietää olevan virheellisiä, silloin kun toimi vaikuttaa yksityisen oikeuksiin.

124 Kantajien mukaan komissio on rikkonut tätä sääntöä etenkin määritellessään markkinointivuosien 1995—1999 vähennys-/mukautuskertoimen ilmeisen virheellisiksi tietämiensä viitemäärien perusteella ja asioiden T-198/95, T-171/96, T-230/97 ja T-174/98 osalta luodessaan järjestelmän, joka ei perustunut helposti tarkastettavissa olevaan julkiseen toimenpiteeseen. Tämän säännön rikkominen oli riittävän ilmeistä ja se on aiheuttanut vahinkoa kantajille. Kantajat katsovat,

että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 178 ja 215 artiklan mukaisen vahingonkorvauksen myöntämiselle asetetut edellytykset täyttyvät (asia 5/71, Zuckerfabrik Schöppenstedt v. neuvosto, tuomio 2.12.1971, Kok. 1971, s. 975, Kok. Ep. I, s. 609; yhdistetyt asiat 116/77 ja 124/77, Amylum ja Tunnel Refineries v. neuvosto ja komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 5.12.1979, Kok. 1979, s. 3497 ja yhdistetyt asiat C-104/89 ja C-37/90, Mulder ym. v. neuvosto ja komissio, tuomio 19.5.1992, Kok. 1992, s. I-3061, Kok. Ep. XII, s. I-99).

125 Käsiteltävänä olevassa asiassa väitetyllä vahingolla tarkoitetaan banaanien tuontioikeuksien menettämistä viitevuosina 1995—1999. Menetetty määrä on laskettu tonneina kauden kutakin vuotta kohden, vertaamalla vuosittaisia kokonaismääriä, jotka on saatu soveltamalla riidanalaisissa asetuksissa vahvistettuja kertoimia sekä kantajien esittämää suurinta lainmukaista kerrointa (ks. edellä 117 kohdassa oleva taulukko). Kantajat ovat laskeneet määriä koskevien menetettyjen todistusten keskimääräisten vaihtokustannusten perusteella rahamääräisen vahinkonsa kullekin edellä tarkoitetulle vuodelle. Vahinkojen suuruudet on esitetty seuraavalla tavalla:

Yhtiö	Vuosi	Summa euroina
Comafrica SpA	1995—1998	3 435 447,50
Comafrica SpA	1999	525 412,68 [1]
		360 703,17 [2]
Dole Fresh Fruit Europe Ltd & Co.	1995—1998	19 767 176
Dole Fresh Fruit Europe Ltd & Co.	1999	1 140 105 [1]
		782 697,80 [2]

1 Tuontiin liittyvien lukujen perusteella.

2 Todistusten käyttöön liittyvien lukujen perusteella.

126 Komissio esittää väliintulijoiden tukemana, että se on käyttänyt toimintavaltaansa asianmukaisesti asetusta N:o 404/93 täytäntöönpantaessa. Komissio ei voi olla vastuussa tilanteessa, jossa neuvoston antamasta lainsäädännöstä aiheutuu välttämättä järjestelmässä "puutteita oletettaessa, että sellaisten ole-

massaolo näytetään toteen". Toimet, joihin komissio ryhtyi olivat ehdottoman välttämättömät banaanialan yhteisen markkinajärjestelyn tehokkaan toiminnan takaamiseksi. Antaessaan säädöksiä tämän tavoitteen saavuttamiseksi komissiolla on laaja harkintavalta neuvoston vahvistamissa rajoissa.

127 Komissio katsoo, että kantajat eivät ole osoittaneet komission toimineen laittomasti. Se katsoo, että korjaamatta jääneiden kahteen kertaan laskettujen viitemäärien olemassaolo ei tee riidanalaisia asetuksia pätemättömiksi. Toimijoiden vaatimien määrien summan ja tariffikiintiöiden mukaisesti käytettävissä olevan kokonaissumman välisen poikkeaman osalta ongelmana ei ole poikkeaman olemassaolo sinänsä vaan tietää, miten ja milloin nämä toimijoiden ilmoittamat luvut on aiheellista korjata. Pääasiallisena ongelmana on, kenelle toimijoista tietty määrä on myönnettävä. Lisäksi arviota, jonka mukaan tällaisten poikkeamien säilyminen ei sellaisenaan ole luonteeltaan epätavanomaista, tukee se, että komissiolle on annettu toimivalta vahvistaa vähennys-/mukautuskerroin, kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut Comafrican tuomiossa. Komissio katsoo, että se on todellakin tehnyt huomattavaa työtä poikkeamien pienentämiseksi ja joissakin tapauksissa myös onnistunut tässä. Komissio esittää edelleen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on Comafrican tuomiossa hyväksynyt, että tällaisia poikkeamia voi olla olemassa, ja että niiden vuoksi vähennyskertoimen vahvistaminen määrätyn siirtymäkauden ulkopuolella voi olla tarpeellista.

128 Lisäksi komissio esittää, että vastuu lukujen täsmällisyydestä kuuluu ennen kaikkea jäsenvaltioille. Komissiolle on uskottu ainoastaan valvontatehtävä, jonka se katsoo hoitaneensa jokseenkin onnistuneesti. Erityisesti asian T-225/99 osalta komissio esittää, että asetuksen N:o 2362/98 6 artiklasta ilmenee selvästi, että jäsenvaltioilla on vastuu vahvistaa viitemäärät koko vuosittaisten määrien myöntämismenettelyn ajan. Komissio saa tietoonsa toimijoiden luettelon ja alustavat viitemäärät sekä toimijoiden tuontia koskevat tiedot ja viitekauden aikana käytettyjen todistusten numerot. Komissio katsoo, että olisi kuitenkin hyväksyttävä, että vaikka se pystyisikin paljastamaan mahdollisesti ongelmalliset tapaukset, jotka olisi aiheellista tarkistaa, niin sillä ei ole käytössään yksityiskohtaisia todistusasiakirjoja, tutkintavaltuuksia eikä voimavaroja esiintyvän ongelman ja siitä vastuussa olevan tahon täsmälliseksi määrittelemiseksi.

129 Komission mukaan kantajat eivät myöskään ole osoittaneet kärsineensä vahinkoa, jonka perusteella voisi saada korvausta. Se arvioi, että kantajien laatima taulukko tuontitodistuksia koskevien oikeuksien vähenemisestä ei perustu todellisiin tietoihin vaan teoreettisiin näkökohtiin. Kantajat eivät komission mukaan ole esittäneet mitään todisteita, jotka osoittaisivat, että riidanalaisen komission vähennys-/mukautuskertoimen laskentatapa olisi suoraan heikentänyt niiden oikeuksia. Komissio väittää, että kantajien väite ei ole niinkään vakuuttava, kun kerroin lähestyy vuosien varrella yhtä, jolloin toimijoiden viitemääriin tosiasiallisesti vaaditun vähennyksen merkitys on pienentynyt.

130 Vielä lopuksi komissio esittää, että kantajat eivät ole esittäneet osoittaakseen, että komissio oli toiminut lain vastaisesti vahvistaessaan riidanalaiset vähennys- ja mukautuskertoimet, väitteelleen muita kanneperusteita kuin ne, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo asian Comafrica yhteydessä hylännyt. Se arvioi myös, että toimijoilla ei ole yhteisön oikeudessa suojattua oikeutta maahantuoda tiettyä banaanimäärää edullisella tariffilla (ks. asia Comafrica, tuomion 53 kohta). Niillä ei myöskään ole oikeutta kiinteään osuuteen tariffikiintiöstä. Komission mukaan riidanalaiset asetukset ovat laillisia, ja kantajat voivat saada korvausta mahdollisesti kärsimästään vahingosta vain siinä tapauksessa, että ne esittävät näyttöä siitä, että vahinko on epätavanomainen ja erityinen (ks. asia T-184/95, Dorsch Consult v. neuvosto ja komissio, tuomio 28.4.1998, Kok. 1998, s. II-667, 59 ja 76 kohta). Kantajat eivät kuitenkaan ole esittäneet tällaista näyttöä käsittelyn kohteena olevissa asioissa.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

131 Yhteisö on vastuussa perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan mukaisesti ainoastaan, jos seuraavat edellytykset täyttyvät: yhteisön toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on todella syntynyt ja toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (yhdistetyt asiat C-258/90 ja C-259/90, Pesquerias De Bermeo ja Naviera Laida v. komissio, tuomio 7.5.1992, Kok. 1992,

s. I-2901, 42 kohta ja asia T-1/99, T. Port v. komissio, tuomio 1.2.2001, Kok. 2001, s. II-465, 42 kohta).

132 Käsittelyn kohteena olevissa vahingonkorvausvaatimuksissa kantajat vaativat korvausta vahingosta, joka niille on aiheutunut komission antamista riidanalaisista asetuksista.

133 Kantajat väittävät, että antaessaan nämä asetukset komissio on toiminut lainvastaisesti, koska viitekausien aikana yhteisössä kaupan pitämiseen todella käytettävissä olevia ja yhteisöön tuotuja määriä koskevien tietojen valossa komissio on tukeutunut ilmeisen virheellisiin viitemääriin. Asiassa T-225/99 kantajat moittivat komissiota myös siitä, että se ei ole käyttänyt sille asetuksessa N:o 2362/98 annettua toimivaltaa toimijoiden ilmoituksiin liittyvien väärinkäytösten paljastamiseksi ja seuraamusten määräämiseksi näistä.

134 Jotta yhteisö on vastuussa yksityisille aiheutuneista vahingoista, komission moititulla menettelyllä on rikottava riittävän ilmeisellä tavalla oikeussääntöä, jolla annetaan yksityisille oikeuksia. Ratkaiseva arviointiperuste yhteisön oikeuden rikkomisen luokittelemiseksi riittävän ilmeiseksi on yhteisön toimielimen harkintavallalle asetettujen rajojen ilmeinen ja vakava ylittäminen. Jos kyseessä olevan toimielimen harkintavalta on hyvin vähäinen, lähes olematon, pelkästään yhteisön oikeuden rikkomisen voidaan katsoa olevan riittävän ilmeinen rikkominen (asia C-352/98 P, Bergaderm ja Goupil v. komissio, tuomio 4.7.2000, Kok. 2000, s. I-5291, 41—44 kohta). Jos todetaan, että toimielin on syyllistynyt säännönvastaisuuteen, jollaista normaalisti varovainen ja huolellinen viranomainen ei olisi tavanomaisesti vastaavissa olosuhteissa tehnyt, toimielimen toimintaa voidaan pitää sillä tavoin lainvastaisena, että yhteisön vastuu syntyy sen perusteella perustamissopimuksen 215 artiklan mukaisesti.

135 On siis aiheellista määritellä kuinka laaja komission harkintavalta oli sen antaessa riidanalaiset asetukset.

136 Tältä osin on todettava, että se, onko toimielimen toimi yleisesti sovellettava vai yksittäinen toimi, ei ole ratkaiseva arviointiperuste kyseessä olevan toimielimen harkintavallan rajojen määrittämiseksi (em. asia Bergaderm ja Goupil v. komissio, tuomion 46 kohta).

137 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on edellä 104 kohdassa todennut, että asetuksen N:o 1442/93 6 artiklan ensimmäisen kohdan ja asetuksen N:o 2362/98 6 artiklan 3 kohdan mukaan komission on vahvistettava vähennys-/mukautuskerroin ylityksen poistamiseksi yhteisön kokonaisviitemäärän ollessa käytettävissä olevaa tariffikiintiötä suurempi. Vähennys-/mukautuskerroin saadaan jakamalla tariffikiintiön suuruus tai tariffikiintiöiden suuruus ja perinteisten AKT-banaanien määrä komission hyväksymällä yhteisön kokonaisviitemäärällä. Näin ollen komissiolla ei ole harkintavaltaa vähennys-/mukautuskertoimen vahvistamisen tarkoituksenmukaisuuden — eikä tältä osin huomioon otettavien summien suhteen.

138 Edellä esitetyn perusteella käsittelyn kohteena olevissa kanteissa vaaditaan korvausta vahingosta, joka on aiheutunut luonteeltaan hallinnollisista toimista komission käyttäessä huomattavan vähäistä harkintavaltaansa. Sopimussuhteen ulkopuolisen yhteisön vastuun voidaan täten katsoa syntyneen pelkän yhteisön oikeuden rikkomisen seurauksena. On siis aiheellista tarkastella, onko komissio riidanalaisia asetuksia antaessaan syyllistynyt säännönvastaisuuteen, jollaista tavanomaisesti varovainen ja huolellinen viranomainen ei olisi samanlaisissa olosuhteissa tehnyt.

139 Kantajat väittävät, että se, että komissio otti vuosien 1995—1999 vähennys-/mukautuskertoimia vahvistaessaan huomioon vastaavina viitekausina yhteisössä

kaupan pitämiseen ja tuontiin todellisia vapaita määriä suuremmat yhteisön kokonaisviitemäärät, johti siihen, että kertoimet vahvistettiin virheellisinä. Prosentteina ilmaistuna vuonna 1996 virhe oli 25—31 prosenttia ja vuonna 1999 3—4 prosenttia (ks. edellä 117 kohta).

140 Vaikka komissio kiistää kantajien väitetyn vähennys-/mukautuskerrointen laskemisen virhemarginaalin laatimisessa käyttämät perusteet, se ei kiistä sitä, että sillä on ollut vaikeuksia sovittaa toimijoiden hakemusten summa yhteen yhteisöön vastaavien viitekausien aikana tuotujen tai siellä kaupan pidettyjen banaanien kokonaismäärän kanssa.

141 Komissio on nimittäin usein hyväksynyt väliaikaiset vähennyskertoimet saadakseen lisää aikaa toimijoiden jäsenvaltioille ilmoittamien lukujen tarkistamiseksi. Komissio ilmoitti yhtenäisestä vähennyskertoimesta kullekin A- ja B-luokan toimijalle vuoden 1995 tariffikiintiöstä myönnettävän banaanimäärän määrittämiseksi 2 päivänä joulukuuta 1994 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2947/94 (EYVL L 310, s. 62) johdanto-osassa, että jäsenvaltioiden asetuksen N:o 1442/93 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti toimittamat tiedot paljastavat, että määriä on laskettu kahteen kertaan. Komissio ilmoitti myös, että näiden tietojen "huomioon ottaminen — — johtaisi liian suuren ja tietyille toimijoille vahingollisen vähennyskertoimen määrittämiseen" ja että "vähennyskertoimet olisi määritettävä väliaikaisin perustein". Tästä komissio on päätellyt, että toimijoiden "vuoden 1995 lopulliset viitemäärät voidaan antaa vasta jäsenvaltioiden yhdessä komission kanssa suorittamien uusien todentamisten perusteella".

142 On lisäksi selvää, että vuosien 1995—1999 lopullisia vähennys-/mukautuskertoimia vahvistettaessa komissio ja jäsenvaltiot eivät huomattavista tarkas-

tuksista huolimatta olleet onnistuneet poistamaan laskennan perusteena olevista viitemääristä kaikkia kahteen kertaan lasketuiksi tulleita määriä.

143 On kuitenkin aiheellista korostaa, että näiden viitemäärien mukanaolo ei sinänsä aiheuta sellaista säännönvastaisuutta, jota tavanomaisesti varovainen ja huolellinen viranomainen ei olisi samanlaisissa olosuhteissa tehnyt (ks. a contrario asia T-514/93, Cobrecaf ym. v. komissio, tuomio 15.3.1995, Kok. 1995, s. II-621, jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin velvoittaa komission korvaamaan sellaisen vahingon, joka ei aiheutunut komission hyväksyttäviä kuluja laskiessaan tekemästä virheestä vaan sen laiminlyönnistä korjata virhe huolellisesti, vaikka se oli ollut jo 15 kuukauden ajan siitä täysin tietoinen).

144 Se, että toimielimen todetaan syyllistyneen säännönvastaisuuteen tai virheeseen, ei yksinään riitä synnyttämään sopimussuhteen ulkopuolista yhteisön vastuuta, jos tähän virheeseen tai säännönvastaisuuteen ei liity huolimattomuutta tai varomattomuutta. Näin ollen ei myöskään voida katsoa, että vaikka vähennys- / mukautuskertoimia vahvistettaessa toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ilmoittamissa ja Eurostatin luvuissa tai muissa vastaavina viitekausina yhteisössä kaupan pidettyjen tai yhteisöön tuotujen banaanien määrää koskevissa luvuissa oli ehkä eroa, se ei sellaisenaan riitä näytöksi siitä, että komissio olisi rikkonut yhteisön oikeutta riittävän ilmeisesti. Lisäksi on aiheellista huomata, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on asiassa Comafrica (tuomion 69 kohta) todennut vuoden 1993 järjestelmän osalta, että "asetuksessa N:o 404/93 — — täsmennetään, että tariffikiintiön jakamiseen käytettävien viitemäärien ei ole perustuttava tuontimääriin vaan toimijoiden 'kaupan pitämiin' määriin."

145 Asiakirja-aineistosta käy ilmi, että Eurostatin luvut eivät perustu kaupan pidettyjen banaanien määriin, kuten asetuksen N:o 1442/93 5 artiklan 1 kohdassa edellytetään eikä niitä ole eritelty toimijoiden harjoittamien toimintojen luonteen mukaan siten kuin saman asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään. Näin ollen, vaikka Eurostatin lukuja tai muita lukuja banaanien tuonnista viitekausina olisi

voitu käyttää yleisluonteisina ohjelukuina mahdollista kahteen kertaan laskemista tai toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ilmoittamien lukujen poikkeamia tarkastettaessa, ne eivät kuitenkaan olisi olleet viitemäärien vahvistamiseen pätevä peruste asetuksen N:o 1442/93 6 artiklan mukaan (ks. asia Comafrica, tuomion 69 kohta). Komissio ei siis ole toiminut lainvastaisesti, kun se riidanalaisia vähennyskertoimia vuoden 1993 järjestelmän mukaisesti vahvistaessaan kieltäytyi korvaamasta kaupan pidettyihin määriin perustuvat luvut tuotuihin määriin perustuvilla luvuilla.

146 Lisäksi komission toiminta, kun se tarkasti ja korjasi toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ilmoittamia viitemääriä ei ollut varomatonta tai huolimatonta. Sen sijaan, että komissio olisi hyväksynyt nämä luvut ilman muuta, se, kuten kantajat ovat esittäneet käsiteltävänä olevien kanteiden tutkittavaksi ottamista koskevien väitteiden yhteydessä, työskenteli vuosina 1995—1999 yhdessä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kanssa kahteen kertaan laskettujen määrien paljastamiseksi ja niiden poistamiseksi. Toisaalta ottaen huomioon asianosaisten kuvaukset viitemäärien tarkastus- ja korjausmenettelystä ja toisaalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen sen pyynnöstä toimitettujen asiakirjojen ja tietojen (ks. edellä 103 kohta) tutkinnan on aiheellista päätellä, että komissio on toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ilmoittamissa tiedoissa olevat poikkeamat ja kahteen kertaan laskettuja määriä tarkastaessaan ja korjatessaan toiminut varovasti ja huolellisesti. Tätä arviota ei kumoa se, että kaikkien kahteen kertaan laskettujen määrien poistaminen osoittautui mahdottomaksi.

147 Vuoden 1993 järjestelmässä kaikkien mahdollisten poikkeamien poistaminen toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ilmoittamista tiedoista on ollut hyvin vaikeaa, jopa mahdotonta, ottaen ensiksi huomioon sen, että toisaalta eri toimijaluokkia ja toimintaa ja toisaalta tuotteiden eri alkuperistä johtuvia erotteluja koskevat säännökset ovat monitahoisia, toiseksi sen, että kyseinen kauppa on hyvin laajaa ja kolmanneksi kullekin vuosittaiselle markkinointikaudelle asetettujen määräaikojen aiheuttamat vaatimukset.

148 Asiassa T-225/99 vuoden 1999 järjestelmä yksinkertaisti huomattavasti tuontitodistusten myöntämistä koskevia säännöksiä, erityisesti, kun siinä säädetään otettavaksi huomioon toimijoiden viitekauden aikana maahantuomat määrät kaupan pidettyjen määrien sijasta. Väitetty 3—4 prosentin poikkeama toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ilmoittamien lukujen ja viitekauden 1999 aikana tuotuja banaaneita koskevien tietojen välillä ei kuitenkaan tässä tapauksessa voi merkitä näyttöä huolimattomuudesta tai varomattomuudesta. Koska vuosi 1999 toisaalta oli ensimmäinen vuosi, jolloin sovellettiin vuoden 1999 järjestelmää, joka perustuu tuotujen banaanien määrään eikä kaupan pidettyjen banaanien määrään, ja toisaalta koska tuontitodistuksia on annettu yli 700 toimijalle 15 valtioon, tiettyä määrää poikkeamia ei voida välttää.

149 Ottaen huomioon vuoden 1993 ja vuoden 1999 järjestelmien monitahoiset säännökset, ajan asettamat vaatimukset, liiketoimien huomattava laajuus, 15 jäsenvaltion hallinnon toimintaan liittyvät vaatimukset ja komission merkittävät toimenpiteet lukujen mahdollisten poikkeamien vähentämiseksi on aiheellista todeta, että komissio on toiminut vaadittavan varovasti ja huolellisesti.

150 Komission ei edellä esitetyn perusteella voida katsoa olevan vastuussa sellaisesta yhteisön oikeuden rikkomisesta, jonka perusteella yhteisölle syntyisi vastuu perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan mukaisesti.

151 Vahingonkorvausvaatimukset on näin ollen hylättävä.

152 Kaiken edellä esitetyn perusteella kanteet on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

153 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian ja komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, kantajat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan ja ne velvoitetaan vastaamaan yhteisvastuullisesti komission oikeudenkäyntikuluista.

154 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaan väliintulijat Espanjan kuningaskunta ja Ranskan tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Kumoamiskanteet jätetään tutkimatta.**

2) **Vahingonkorvausvaatimukset hylätään perusteettomina.**

3) **Kantajat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan ja ne velvoitetaan korvaamaan yhteisvastuullisesti komission oikeudenkäyntikulut.**

4) **Väliintulijat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Lindh García-Valdecasas Cooke

Julistettiin Luxemburgissa 12 päivänä heinäkuuta 2002.

H. Jung P. Lindh

kirjaaja viidennen jaoston puheenjohtaja